

MENSA

číslo 1/2018

VIDÍME HVĚZDY
V MINULOSTI, NEBO
V SOUČASNOSTI?

**KONFERENCE
S CHARISMATEM**

ODBĚR PUPEČNÍKOVÉ KRVE:
ANO, ČI NE?

ROZHOVOR: ONDŘEJ KANIA
„Můj sen je změnit české školství.“

Vážení členové Mensy,

letopočet se už ustálil na novém čísle 2018, a tak mi dovolu, abych i já Vám jménem Mensy popřál vše nejlepší do nového roku.

Konec roku minulého byl velmi bohatý na nejrůznější mensovní akce. Doufám, že stejně jako já, jste i vy mohli strávit vánoční pohodu a poslední dny roku v milé společnosti mensanů.

Desítky akcí již plní každý další měsíc mensovní kalendář a tu a tam se objeví i nějaké nové jméno organizátora. Jsem rád, že se daří zapojovat další členy do bohatého mensovního života, a také doufám, že to bude inspirací i pro ty, kteří se zapojením ještě váhají.

Pro některé z vás je možná počátek roku časem různých předsevzetí, pro mne je to spíš doba plánování. A tak již teď plánuji nejen v oblasti pracovní, ale i v soukromé, kde Mensa má své nezanedbatelné místo. Je tolik akcí, na které se těším, že by nebylo správné psát tu jen o některých z nich. Doufám, že i letošní akce budou místem, kde potkám známé tváře, ale i místem, kde se nové tváře stanou těmi známými.

Martin Sedláček
martin.sedlacek@mensa.cz
+420 602 392 662

Časopis Mensy ČR – Mensa – je dvouměsíčník. Číslo **1/2018** (únor-březen), ročník XXVI, vychází 5. 2. 2018 v nákladu 5 700 výtisků. **Uzávěrka březnového čísla je 4. března 2018.** Časopis připravuje redakce časopisu Mensa, za zveřejnění nebo nezveřejnění příspěvků odpovídají vedoucí jednotlivých rubrik, za sestavení časopisu šéfredaktor. **Příspěvky, připomínky a dotazy prosím zasílejte na adresu redakce@mensa.cz.** Redakce si vyhrazuje právo články v případě potřeby upravit nebo zkrátit.

Články v časopise představují díla, názory, myšlenky nebo nabídky jednotlivých autorů a nemusejí vyjadřovat postoje jiných mensanů ani orgánů Mensy ČR, není-li výslovně uvedeno jinak. Obsah tohoto časopisu může být volně přebírán všemi ostatními publikacemi Mensy za předpokladu uvedení zdroje, není-li výslovně uvedeno jinak. Obsah publikovaný na casopis.mensa.cz je šířen pod licencí Creative Commons.

Aktuální číslo časopisu je k dispozici v elektronické podobě na webu www.mensa.cz. Archiv všech čísel, včetně časopisů Mensy International, naleznete na intranetu Mensy intranet.mensa.cz. Časopis je zasílán všem členům Mensy ČR, nečlenové si jej mohou předplatit za 250 Kč ročně. Změny adresy a dotazy na předplatné prosím zasílejte na adresu sekretarka@mensa.cz.

Vydavatel: Mensa ČR, Španielova 1111, 163 00 Praha 6; **Tisk:** Typos, tiskařské závody, s. r. o., Podnikatelská 1160/14, 320 53 Plzeň; **ISSN** 1211-8877; Evidence periodického tisku MK ČR E 22252; © Mensa České republiky, 2018; Printed in the Czech Republic.

Na tomto čísle se podíleli: Mirka Absolonová, Ladislav Adamec, Jan Beneš, Iva Berčíková, Tomáš Blumenstein, Václav Brázda, Hana Druckmüllerová, Marcela Fatrová, Jan Fikáček, Fay Frydryňová, Jarka Hamáčková, Marek Havlíček, Dana Havlová, Vladimíra Holubová, Michal Huber, Pavla Janovská, David Jelínek, Čestmír Kalus, Hana Kalusová, Hana Kotinová, Marta Kubánková, Tomáš Kubeš, Vladimír Kutálek, Lucie Malechová, Alena Matěchová, Petr Mazal, Tomáš Nováček, Lucie Peláková, Zuzana Poláková, Jitka Pourrová, Milada Pytelová, Šárka Randlová, Martin Sedláček, Zuzana Šimková, Jiří Šmach, Lenka Šnajdrová, Vítek Švachouček, Pavel Terber, Eva Marie Tobášová, Jana Tomašítková, Dita Vacková, Adéla Vicherková, Jiřina Vlková, Petr Vorlíček, Stanislav Wolf, Irena Závacká,

| 2-3 |

Slovo předsedy

Editorial

| 4 |

Statistika testování za rok 2017

Poukaz na testování IQ zdarma

| 5 |

Čestné uznání 2018

| 6 |

Mensa gymnázium: Projekt Edison

| 7 |

SIGHT

Logická olympiáda 2018

| 8 |

Vidíme hvězdy v minulosti, nebo v současnosti?

Vážení čtenáři,

doufám, že váš začátek nového roku se vydařil a že únorové číslo časopisu vás zastihlo spokojené a dobře naladěné.

Dočtete se v něm leďacos – od zpráv o činnosti Mensy a aktivit jejích členů přes řadu pozvánek na akce až po články zaměřené na vědu a vzdělání.

Mimo jiné tu narazíte i na kritický komentář jednoho ze členů, který má pocit, že Mensa mu nenabízí tolik, kolik by chtěl, a přemýšlí, jestli organizace takového formátu má v dnešní době smysl. Když jsem tento komentář četla poprvé, měla jsem poměrně intenzivní pocit křivdy – přijímat s chladnou hlavou kritiku něčeho, co máte rádi a na čem vám záleží, chce silné sebeovládání, a toho se mi v tu chvíli nedostávalo. Po opětovném přečtení jsem ale zjistila, že v řadě směrů se naše názory vlastně tolik neliší a oba vnímáme, že Mensa v některých směrech má prostor k rozvoji.

Ne, neztotožňuji se se vším, co ve článku Problémy s Mensou autor tvrdí – mě osobně to, co mi Mensa dává, naplňuje. Mám dobrý pocit, že se mohu podílet, byť mnohdy nepřímou, na různých velkých projektech a aktivitách a přispět tak k něčemu užitečnému a dobrému – a čím víc do nich pronikám, tím víc zjišťuji, kolik práce a nadšení všechny zahrnují, a obdivuji se všem dobrovolníkům, kteří do nich investují svůj čas a energii. Ráda se účastním akcí pořádaných ostatními členy, ať už jde o přednášky, exkurze, výlety nebo něco jiného. Paradoxně ale asi nejradši mám ty akce, které autor příspěvku kritizuje – strašně ráda se s ostatními setkávám jen tak, hraju hry a třeba si prostě jen neformálně povídám. Užívám si, že můžu na chvíli vypnout. Ráda lidí z Mensy se za posledních pár let stala mými přáteli. A u spousty oceňuji naprosto výjimečný smysl pro humor.

Tušila jsem, že to asi nebude případ úplně všech členů – jinak by těch aktivních na všech akcích bylo podstatně více. Ale konkrétní vhled do toho, co si myslí jeden z těch „spících“, pro mě i tak byl trochu překvapivý. Mám teď strašnou chuť zjistit, jak se na Mensu dívají i ti ostatní neaktivní členové, a pokusit se s případnými nedostatky něco udělat.

Jak se na to díváte vy? Naplňuje vás Mensa, nebo vidíte určité rezervy? Mensu tvoří její členové – pokud není taková, jakou byste ji chtěli mít, máte právě vy příležitost ji změnit.

A pokud nevíte, jak do toho, dejte mi vědět, ráda si poslechnu vaše podněty. A třeba se nám časem společně povede změnit Mensu k lepšímu.:-)

Těším se na vaše reakce.

Zuzana Kořínková
zuzana.korinkova@mensa.cz
+420 776 288 979

| 10 |
Vítáme nové členy

| 11 |
Kalendář a pozvánky

| 17 |
**Mensa a inteligence
v médiích**

| 18 |
Reakce na akce

| 26 |
**Rozhovor: Ondřej Kania
„Můj sen je změnit
české školství.“**

| 30 |
**Odběr
pupečnickové krve:
ano, či ne?**

| 33 |
Problémy s Mensou

| 34 |
**International Photo
Competition
Charitativní večer
korejské Mensy**

| 35 |
**Konference
s charismatem**

| 37 |
**Výzvy v řízení stále
rostoucí národní Mensy**

| 38 |
**Jak nemluvit
se svými dětmi**

| 39 |
Děti dětem

| 40 |
Bystřilna

| 42 |
Řádková inzerce

| 43 |
Adresář

Obsah

Statistika testování za rok 2017

Dana Havlová, dana.havlova@mensa.cz

I v roce 2017 jsme intenzivně testovali jak dospělé, tak děti, a to až už na veřejných testováních nebo ve školách. Stejně jako v minulém roce část otestovaných tvořili ti, které jste vy, členové, obdarovali poukazy na testování zdarma – řada z nich přitom testy prošla úspěšně, vstoupila do Mensy a v příštím roce bude mít možnost v tomto koloběhu pokračovat a novým poukazem na testování podarovat zase někoho dalšího.

Ačkoliv se čísla oficiálně otestovaných zdají být o něco nižší než v roce 2016, opak je pravdou – při přípravě nového IQ testu pro děti jsme v rámci standardizace testu kromě běžného testování otestovali cca 1600 dětí na mateřských a základních školách po celé České republice. To znamená, že celkový počet otestovaných za rok 2017 se blíží celkem 8800.

Děkuji všem testujícím, kteří testování ve všech koutech republiky spolehlivě zajišťují. Vaší práce si velmi vážím. I díky vám se Mensa pořád rozvíjí a roste.

Rok	Celkem	Dospělí	Děti
2016	8 477	2 746 (32.4 %)	5 731 (67.6 %)
2017	7 188	3 297 (45.9 %)	3 891 (54.1 %) + cca 1 600

Testující	počet otestovaných
Iva Berčíková	187
Tomáš Blumenstein	248
Petr Čavojský	109
Dana Havlová	2 712
Jana Havlová	40
Pavla Janovská	40
Hana Kalusová	639
Karel Kostka	17
Petr Luhan	65
Petr Mazal	157
Lucie Měchurová	1 366
Pavla Plávková	66
Zuzana Poláková	1 368
Martin Sedláček	147
Zuzana Šimůnková	24
Hana Vantuchová	248
Jana Votrubcová	104

Přetestování členů Dětské Mensy do Mensy „dospělé“

Zuzana Poláková, sekretarka@mensa.cz

Členové Dětské Mensy mají možnost mezi 14. a 16. narozeninami zdarma absolvovat mezinárodně uznávaný mensovní IQ test pro dospělé. Úspěšné složení testu je navíc podmínkou pro pokračování jejich členství v Mense ČR, i po 16. narozeninách. Dovršením 16 let totiž členství v Dětské Mense zaniká.

Nejbližší termíny testování naleznete na webu Mensy: www.mensa.cz/testovani-iq/nejbizsi-terminy. Na testování se, prosím, předem přihlaste a do poznámky vepište své členské číslo a informaci, že se jedná o přetestování z Dětské Mensy.

Veškeré vaše dotazy ráda zodpovím na sekretarka@mensa.cz.

Poukaz na testování IQ zdarma

Rada Mensy, sekretarka@mensa.cz

Jako člen Mensy ČR můžete zdarma získat jeden poukaz na testování IQ. Stačí zaplatit členské příspěvky do konce února 2018.

Je to výjimečná možnost, jak využít výhody svého členství a obdarovat svého partnera, kamaráda, rodiče, dítě, kolegu nebo třeba šéfa. Poukaz je platný na jeden test dospělého, studenta či dítěte od 5 let.

Jak poukaz získáte?

Vaše platba členských příspěvků dorazí na účet Mensy nejpozději do 28. 2. 2018. Poté, co obdržíte od Mensy potvrzení o platbě, přihlásíte se do intranetu (u rodinných členství jednotlivě na každého člena) a v levém sloupci MENU > Členové > Výhody (adresa goo.gl/tYcDkM) přejdete na stránku, kde zadáte jméno a příjmení obdarovaného a e-mail, na který systém pošle slevový kód. Je na vás, zda kód necháte zaslat rovnou obdarovanému, nebo jej pošlete sobě a předáte osobně.

POZOR, tuto aktivaci je nutné provést nejpozději do 31. března 2018.

Jak poukaz použít?

Obdarovaný si vybere termín testování IQ na adrese www.mensa.cz/testovani-iq, na stejném místě se přihlásí a v přihlášce uvede slevový kód. Tamtéž může získat i více informací o testování.

Na testování je třeba jít nejpozději do 31. prosince 2018.

Jak se přihlásit do intranetu

K přihlášení do intranetu slouží vaše členské číslo (uvedené na členském průkazu či v potvrzení o platbě příspěvku) a heslo. Pokud neznáte heslo, požádejte o něj na stránce goo.gl/Q64ikQ, heslo vám přijde na e-mailovou adresu, kterou máte v intranetu zadanou.

Čestné uznání 2018

Zuzana Šimková, koordinátorka projektu,
zuzana.simkova@mensa.cz

Vážené členky, vážení členové,
i v tomto roce bude jednou z mensovních aktivit udělování Čestného uznání a uskuteční se již devátý ročník předávání této mensovní ceny osobnostem z různých oblastí společenského života, vědy, kultury... V závěru, na valné hromadě Mensy ČR, se dozvíme, která osobnost bude držitelem tohoto ocenění na rok 2018.

Stejně jako v uplynulých ročnících vás v průběhu února oslovím e-mailem s výzvou k zasílání nominací těch osobností, o kterých si myslíte, že by jim Mensa ČR mohla Čestné uznání udělit. Nezapomeňte zaslat i zdůvodnění, proč navrhuje ocenit právě tu kterou osobnost, a zejména v případě osobností, které nejsou veřejně známé, připojte i profil této osobnosti.

V pravidlech je uvedeno: „Na základě výběru a hlasování členů udělí společnost Mensa České republiky Čestné uznání osobnosti s českým státním občanstvím / narozené v Čechách / trvale žijící v Čechách, která se významnou měrou zasloužila o intelektuální přínos nebo šíření dobrého jména České republiky ve světě. Jedná se zejména o osobnosti, jejichž význam pro společnost je natolik výrazný, že vylučuje jakoukoliv pochybnost o jejich vysoké inteligenci.“

Jedním z cílů Mensy je zkoumat a rozvíjet lidskou inteligenci ve prospěch lidstva. Měli bychom tedy vyhledávat pozoruhodné duševní počiny, skvělá celoživotní díla anebo jednotlivé převratné myšlenky v jakékoliv oblasti lidské činnosti, upozorňovat na ně a veřejně je oceňovat. O naplnění tohoto cíle se budeme snažit i v 9. ročníku Čestného uznání, který právě připravujeme.

V minulých letech nám tato mensovní aktivita přinesla řadu zajímavých setkání s osobnostmi, které jsme ocenili buďto

diplomy, anebo přímo pamětním listem. Patří mezi ně mimo jiné RNDr. Jiří Grygar, CSc. – astrofyzik, prof. RNDr. Helena Illnerová, DrSc. – fyzioložka a biochemička, bývalá předsedkyně Akademie věd České republiky, MUDr. Karel Nešpor, CSc. – český psychiatr zabývající se prevencí a léčbou návykových nemocí a také studiem a využíváním smíchu, doc. RNDr. Luboš Perek, DrSc. – doyen českých astronomů, RNDr. Václav Cílek, CSc. – český geolog, klimatolog, spisovatel, filozof, překladatel taoistických a zenových textů a popularizátor vědy, nebo pan Milan Halousek, předseda Astronautické sekce České astronomické společnosti.

Stejně jako v již uplynulých ročnících se těším na reakce od vás, na další nominace pozoruhodných osobností, na to, že se hodně z nás zapojí do zasílání nominací i do intranetového hlasování. Těším se na další ročník udělování Čestného uznání, protože je ještě mnoho výjimečných myšlenek, prací z různých kulturních a společenských oblastí, duševních produktů a přínosů, které bychom my, mensané, mohli ocenit.

Na realizaci Čestného uznání se podílejí Jiřina Vlková, Tomáš Kubeš a Čestmír Kalus, děkuji jim tímto za účinnou spolupráci.

Popis ocenění, průběh aktivity, pravidla a časový harmonogram naleznete na webu Mensy www.mensa.cz/mensa/cestne-uznani.

Krátce z jednání Rady Mensy

Rada Mensy, sekretarka@mensa.cz

Rada Mensy se sešla v předvečer finále Logické olympiády 26. listopadu 2017 v Praze v kancelářích Mensy v CIIRC-u.

Byla založena datová schránka a předseda Martin Sedláček byl pověřen příjmem zpráv z ní. Dále všichni místopředsedové RM, předseda RM a předsedkyně kontrolní komise získali možnost používat kvalifikovaný certifikát k elektronickému podpisu dokumentů. Také došlo k založení nových bankovních účtů pro jednotlivé činnosti. Primárně bude každý účet přiřazen konkrétní činnosti, např. celostátní setkání, setkání DM, Logická olympiáda atd., která na něm bude shromažďovat své příjmy a z něj realizovat výdaje.

V budově CIIRC-u se podařilo získat trvalý sklad, kam se následně během prosince

přestěhoval z Mensa Gymnázia veškerý archiv dokumentů Mensy.

Byla schválena vzorová smlouva s dobrovolníky, která bude používána od 1. 1. 2018.

Informace z IT: připravujeme program pro rozesílání výsledků testování e-mailem. Každých čtrnáct dnů se konají večery programátorů, kde pracujeme na opravách a vylepšení intranetu. Dále analyzujeme stav a použití osobních údajů v Mense.

Byl jsme osloveni Moravskoslezským krajem ke spolupráci na projektu v oblasti školství, konkrétně matematické gramotnosti žáků. Byly připraveny moduly s názvem Škola V4 (badatelské a projektové učení, motivace) a Abaku (výuka aritmetiky hrou).

Pokračuje projekt zaměřený na výzkumu identifikace nadání užitím eye-trackingu. V rámci výzkumu bude zdarma testováno cca 100 dětí.

Zápisy ze zasedání Rady Mensy ČR

a další důležité dokumenty naleznete
na

intranet.mensa.cz

pod záložkou

**Dokumenty Mensy
– Zápisy z RM**

Zapomněli jste zaplatit svůj členský příspěvek na rok 2018?

Pokud jste si na úhradu svého členského příspěvku zatím nenašli čas, pospěšte si – členské příspěvky musejí být připsané na náš účet nejpozději **28. února 2018**. Včasnou úhradou se vyhneme navýšení ceny příspěvku o administrativní poplatky ve výši 100 Kč a navíc získáte možnost získat poukaz na testování IQ zdarma.

Veškeré podrobnosti najdete v přiloženém dopise nebo na adrese www.mensa.cz/mensa/clenske-prispevky.

Jakékoliv další dotazy ráda zodpoví Zuzana Poláková na sekretarka@mensa.cz.

Projekt Edison

skvělá zkušenost, zážitky a poznání

Marcela Fatrová, zástupkyně Mensa gymnázia, Marcela.Fatrova@mensagymnazium.cz, foto: archiv Mensa gymnázia

Studenti se dozvěděli mnoho zajímavých informací o všech 6 zemích a stážisté byli zase mile překvapeni rozsahem znalostí našich studentů, jejich zájmem a úrovní znalosti anglického jazyka i v nejnižších ročnících.

Škola pro zahraniční stážisty připravila také program – dvě únikové hry (Insomnia a Antropoid), kterých se zúčastnili s několika našimi studenty a které si dle svých slov skvěle užili, včetně následné procházky po několika pražských památkách a dobrého oběda.

Všichni stážisté byli ubytováni v rodinách našich studentů. Tímto bychom chtěli poděkovat jednak rodičům ubytovatelům, jednak i těm z rodičů, kteří ubytování nabídli, ale bohužel se na ně pro velký zájem nedostalo.

Myslíme, že tento projekt byl pro studenty přínosem, a chceme ho v budoucnu opět zopakovat.

V předposledním týdnu výuky před vánočními prázdninami se v hodinách mluvilo téměř výhradně anglicky. Důvodem byla výuka vedená stážisty ze sedmi cizích zemí – Indie, Brazílie, Číny, Srbska, Itálie, Německa a Gruzie. Stážisté byli vysokoškolská studenti z těchto zemí, kteří přijeli do Čech na zkušenou. Pobyty zahraničních VŠ studentů zajišťuje mezinárodní organizace AIESEC v rámci projektu Edison. Tento projekt jsme již jednou absolvovali a studenti i rodiče z něj byli nadšení. Letos byl projekt navíc součástí dalšího školního projektu s názvem Kaleidoskop, který probíhá od 1. 1. 2017 do 30. 6. 2018 a na který škola dostala finance z fondů EU – Operační

program Praha pól růstu. Ve stručnosti: tento projekt je ve zaměření na multikulturní vzdělávání a získání titulu Světová škola.

Přestože jsme byli již pátou školou, kterou naši stážisté jako tým v Čechách navštívili, neopouštěl je elán a dobrá nálada. Při hodinách se snažili studentům představit co nejlépe a nejzajímavěji svoji zemi – hrály se různé hry, tančilo se, zpívalo a hrálo na kytaru, probíhaly prezentace a diskuse o zajímavých tématech, pouštěly se snímky z produkce místní kinematografie, studenti se dozvěděli informace o národních jídlech a vánočních zvycích, jak vypadá indická svatba, učili se správně indicky pozdravit a mnoho jiného.

SIGHT

MS Praha potkává MS El Paso

Přijde senzibil, kněz a válečný veterán do baru a... ne, to není vtip, to je čtvrtletní setkání Mensy El Paso v Texasu!

Ale pěkně od začátku. Když jsem se dozvěděl, že budu vyslán na výměnný pobyt do slunného El Paso (jižněji v USA už jsem být nemohl, hranice s Mexikem je pár set metrů od univerzity), kontaktoval jsem Zuzku Polákovou, aby mi pomohla zkontaktovat tamní Mensu.

A tak jsem první čtvrtlet v září (first Thirst-day, jak to nazývají místní) vyrazil do armádní pevnosti Fort Bliss. Nenechte se zmýlit, bohužel se nekonala žádná prohlídka arzenálu ani let stíhačkou. Fort Bliss je takové město v městě – mají tam vše od škol až po kina. Nechybí zde ani restaurace a v jedné z nich se schůzky místní skupiny konaly.

Protože MS El Paso je právě uprostřed přerodu, byla účast nízká (účastníci by se dali spočítat na prstech jedné ruky), nicméně i tak řeč nestála a jídlo chutnalo.

Dále jsem měl to štěstí zúčastnit se i čtvrtletního setkání v městě Alamogordo, kde se sešli mensané z blízkého okolí, takže nás nakonec bylo 16. Díky jejich obecnému

přehledu (kterého se většině obyvatel El Pasa bohužel moc nedostává) nás diskuze zavedla i k tomu, jaký prezident byl Havel či která Kunderova knížka je v Mense El Paso nejoblíbenější.

Na setkání proběhla i přednáška mensana Lyna Buchanana o jeho práci pro tajný americký superprogram, v rámci kterého armáda údajně sestavila tým senzibilů, kteří měli za úkol pomocí mysli vytahovat informace z počítačů sovětského Ruska, hledat ztracené děti a sem tam i zabít nějakou tu kozu (ano, film Muži, kteří zírají na kozy je o nich).

Po přednášce následovala exkurze do New Mexico Museum of Space History, kde jsme byli provedeni jedním z mensanů, který je shodou okolností tamním zaměstnancem. Kromě opravdových kusů raketoplánů a družic jsme si mohli prohlédnout mnoho zajímavých fotek a vyslechnout příběhy vyprávěné astronauty či vědci, kteří pracovali v základně White Sands, kde se kromě jiného úspěšně otestovala první jaderná bomba.

Jsem rád, že sem se mohl zúčastnit těchto pár setkání místní skupiny. Je vidět, že Mensa je vždy a všude přátelská!

LOGICKÁ
OLYMPIÁDA

Logická olympiáda 2018

Zuzana Poláková, zuzana.polakova@mensa.cz

V roce 2018 proběhne už 11. ročník Logické olympiády, soutěže pro děti a studenty.

Harmonogram

- 1. srpna 2018 – 30. září 2018: registrace
- 1. – 7. října 2018: základní kolo A
- 8. – 14. října 2018: základní kolo B
- 15. – 21. října 2018: základní kolo C
- 22. – 28. října 2018: základní kolo MŠ+A1
- 2. listopad 2018: krajská kola
- 12. listopad 2018: okresní kola MŠ
- 26. listopad 2018: finále

Tým

Zuzana Poláková – koordinátor
Petr Mazal – koordinátor krajanů a IT
Martin Sedláček – IT a úlohy
Eva Sedláčková – úlohy
Tomáš Blumenstein – finále
Hana Kalusová – ekonomika
Petra Mazalová – vyúčtování

Tvorba úloh

Rádi přivítáme do týmu zájemce o tvorbu logických úloh a grafiky. Zájemce o pomoc také vyzývám k odběru zpráv z konference SIGu Logická olympiáda, kam budou posílány další informace. I v letošním roce budeme pokračovat v tradici víkendových akcí na tvorbu a testování logických úloh spojených s posezením u domácích palačinek či s grilováním. Pokud máte zájem o zapojení se do týmu tvůrců úloh, prosím ozvěte se Evě Sedláčkové na eva.sedlackova@mensa.cz. Rádi Vás případně pozveme na první palačinky v Praze v sobotu 24. února 2018, kde noví dobrovolníci dostanou všechny potřebné informace.

Dlouhodobými generálními partnery soutěže Logická olympiáda jsou škola Open Gate a Nadace The Kellner Family Foundation.

VIDÍME HVĚZDY v minulosti, nebo v současnosti?

To, že hvězdy vidíme v minulosti, je představa založená na Einsteinově definici současnosti (označme si ji jako E-současnost), jak ji vyložil ve svém článku v roce 1905, kterým světlu světa představil svoji speciální teorii relativity (STR) se známou kontrakcí délek, dilatací času atd. Všechny tyto efekty se opírají o jeho definici současnosti.

Ta vychází z přirozené intuice, která například u blesku říká, že jeho zvuk k nám dorazí se zpožděním a blesk skutečně udeřil ve chvíli, kdy ho vidíme. Pro naše obvyklé rychlosti na Zemi totiž postačuje zjednodušení, považující rychlost světla prakticky za nekonečnou. Když rozsvítíme lampu ve tmě, zdá se nám přece, že je světlo všude okamžitě.

Odtud je naše intuitivní představa, že současnost je absolutní, tedy že skutečná podoba a poloha objektů je ta, která je teď, ať je těleso jakkoliv vzdálené, i když je to např. hvězda vzdálená třeba milión světelných let. Je to vlastně představa, že kdybychom se mohli

pohybovat nekonečnou rychlostí a mohli bychom skočit ihned k dotyčné hvězdě, viděli bychom, jak v současnosti vypadá. Je to ale trochu problematická představa, pokud přejdeme ke STR.

V představě s bleskem hraje roli zvuk světla, ale otázkou je, co hraje v STR metaforickou roli světla. Einstein žádnou konkrétní fyzikální interakci nenavrl, a vypadá to tedy, že nevědomky uvažuje o imaginárním, nefyzikálním „pozorování“ nekonečnou rychlostí. To je podstata E-současnosti.

E-současnost totiž říká, že když vyšleme paprsek k tělesu, od kterého se odrazí a vrátí se k nám za čas t , pak okamžik odrazu paprsku od tělesa je současný s časem $t/2$ pozorovatele (viz obrázek 1, levý případ). Prostě logicky dělíme čas, po který paprsek letěl od pozorovatele a zpět, dvěma a získáme tak časové zpoždění paprsku pohybujícího se od tělesa k nám. Toto zpoždění Einstein odečetl a vytvořil tak abstraktní pozorování nekonečnou rychlostí. Tím jako by se

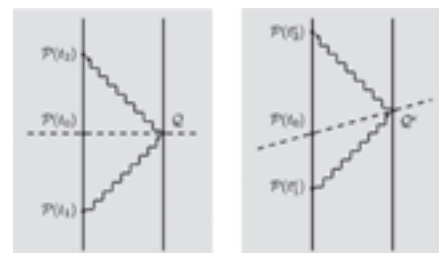
v jistém slova smyslu částečně vrátil zpět k absolutnímu prostoru. Ten totiž měl jako limitní rychlost nekonečnou rychlost, kterou Einstein popřel ve prospěch rychlosti světla.

Otázkou je, jestli tím neopustil celou fyziku, neboť fyzika zkoumá reálné fyzikální jevy, a ne nějaké abstrakce. Einstein věděl, že každá fyzikální teorie musí stát na axiomech, které v danou chvíli není možné analyzovat, ale jsou nicméně nutné ke stavbě dané teorie. Takové axiomy jsou prakticky vždy zjednodušením, které bude překonáno. Otázkou je, jestli takový axiom Einstein udělal fyzikálně korektně.

Když se pokusíme nevypadnout z fyziky a ono pozorování budeme chtít „materializovat“, budeme předpokládat, že je realizováno nějakou nadsvětelnou interakcí, budeme mít zase problém se základním postulátem speciální relativity, limitní rychlostí světla, který by žádná interakce neměla překonat. Můžeme sice argumentovat tím, že takovýto okamžitý skok například ke vzdálené hvězdě je jen představa, fiktivní pohyb, ale pak je otázkou, jestli už nejsme ve spiritistickém kroužku. Einstein výrazně kritizoval strašidelné kvantové působení na dálku, tedy kvantovou provázanost, v čemž se evidentně spletl, ale tato strašidelná současnost na dálku mu evidentně nevadila.

Máme jen dvě možnosti. První je uvažovat, že existuje nějaká skutečná fyzikální interakce, která je prakticky nekonečně rychlá. Jediný dnes známý kandidát je kvantová provázanost, která údajně ihned spojuje dvě, třeba světelný rok vzdálené částice. V každém případě je tato úvaha o provázanosti pouze velmi hypotetická. Nicméně, kdyby byla pravdivá, pak by i speciální teorie zřejmě byla svým způsobem kvantovým jevem.

Druhou možností je pokorně se spolehnout na „pomalé“ světlo a současnost definovat tak, že současné je to, co vidíme současně. Tedy, že se rozhlédneme po hvězdné obloze a prohlásíme, že všechny hvězdy vidíme v současnosti, ne v minulosti. Tahle zdánlivě nesmyslná představa je překvapivě obsažena i ve zmíněném Einsteinově článku z roku 1905. Konkrétně Albert píše: „Mohli bychom se zajisté spokojit s takovým ohodnocením událostí v čase, že pozorovatel nacházející se i s hodinami v počátku souřadnic, přiřadí událostem tu polohu hodinových ručiček, při níž k němu dospěje prázdným prostorem světelné znamení.“

Obrázek 1 – definice současnosti – vlevo Einsteinova, vpravo Reichenbachova

zdroj: goo.gl/QEUauZ

Tuto současnost, označme si ji jako F-současnost (fenomenologickou, jevovou současnost), vyrazuje Einstein jako nepraktickou, nikoliv však fyzikálně nekorektní. Má tedy šanci na úspěch. Provedme analýzu předností a nedostatků obou definic současnosti.

Daň za „nefyzikální“ Einsteinovu současnost je, že jsou efekty teorie relativity fyzikálně nepozorovatelné, jak ve svých člancích upozornili Lampa (1924), Terrell a Penrose (oba 1959). Výmluvný už je název Terrellova článku: „Invisibility of the Lorentz Contraction“. Obsahově podobný je i článek Rogera Penrose. Tedy efekty Einsteinovy speciální teorie relativity jsou tak nějak neviditelné a nemůžeme se o nich přesvědčit přímo, ale můžeme je jen vypočítat. Přesvědčujeme se tak o nich pouze prakticky kontaktně, při velmi lokálních měřeních (například obíhání částic v urychlovačích), ale protože tam se E-současnost a F-současnost shodují, nepomůže nám to příliš při rozhodování, která z těchto současností je skutečně správná.

Když vyměníme E-současnost za F-současnost, dostaneme odlišnou podobu Einsteinovy teorie, F-STR, a ta bude vypadat výrazně jinak, než jsme zvyklí. Tělesa se budou kroutit, nejen zkracovat, ale i natahovat (při rychlosti tělesa rovnou rychlosti světla směrem k pozorovateli se bude např. jevit těleso jako „nekonečně“ dlouhé), a různě deformovat tzv. Terrellovým efektem, viz obrázek 2. Nicméně vše bude nejen fyzikální, ale také nikoliv mimo teorii relativity, jako E-současnost. Řekněme jasně, že F-STR je fyzikálně a logicky zcela korektní a konzistentní, je fyziky chápána jako jakási vizuální podoba E-STR a bylo o ní napsáno mnoho korektních vědeckých článků.

Jsou tedy vlastně dvě vědecky uznávané podoby STR, ale o E-STR se má za to, že je to ta pravá, kdežto F-STR je jen její jevová podoba, takže něco zdánlivého, asi jako lupou deformovaná podoba objektů. To by určitě platilo, kdyby byla E-STR společlivě pravdivá.

V každém případě nikdo nepochybuje, že např. zmenšování vizuálního obrazu člověka, který se vzdaluje, je vědecký fakt a pro vizuální velikost existuje exaktní vzorec, nicméně se tato velikost pokládá pouze za zdánlivou. Všimněme si mimochodem, že skutečná velikost se zde určuje kontaktním měřením, což je stejné jako v STR. Soumístné údaje eliminují zkreslující jevy a jsou proto považovány za absolutní, absolutně spolehlivé, tedy skutečné. Není-li ale těleso soumístné s pozorovatelem (což ostatně nikdy není úplně už kvůli rozměrům pozorovatele a tělesa), nenahlížíme na skutečnost přímo, ale dopočítáváme si ji či představujeme na základě předchozí zkušenosti.

Takovéto „dopočítávání“ skutečnosti, vlastně její abstraktní modelování může ale obsahovat systematické chyby modelu. Ale jevy, jako třeba F-STR, mají tu výhodu, že jsou vnímány bezprostředně(ji), a to znamená jejich větší

spolehlivost, jistotu vyhnutí se systematickým chybám modelu. Na to vsadila třeba Kodaňská interpretace kvantové mechaniky a Schrödingerova rovnice, která je spolehlivým jevovým popisem s úžasnou přesností výpočtu, ale pravou podstatu kvantové mechaniky zřejmě mívá. Nahlédnutí podstaty (E-STR) za jevy (F-STR) má zase obecnější platnost, větší solidnost a menší proměnlivost oproti jevům.

Osobně se mi více líbí Einsteinův přístup hledání skutečné podstaty (která je nicméně ale jen hlubším jevem), ale je potřeba poukázat na jeho možné chyby. Odmítněme námitku, že E-současnost porušuje postulát limitní rychlosti světla tím, že pochopíme, že toto „abstraktní“ pozorování je také fyzikální, ale mimo STR, proto její postulát nemusí respektovat. Zůstali jsme ve fyzice, nejsme v nějaké abstraktní sofistice, konzistentnost teorie relativity je zachráněna, ale jako výchozí postulát se neukazuje pouze princip relativity nebo limitní rychlost světla, ale také definice současnosti. To nás ale logicky vytlačuje mimo náš 3D prostor, neboť v našem prostoru se zřejmě nelze pohybovat nadsvětelně, tedy použít E-současnost. Stačí si dosadit nadsvětelnou rychlost do vzorců E-STR, abychom to zjistili. Ale právě v tomto 3D prostoru, tedy oblasti, kde se šíří světlo, Einstein definuje svou E-současnost. Není to chyba? Nemá být současnost definována ve 4D „prostoročasu“?

Kdyby tuto chybičku udělal, mělo by to mít nějaké špatné důsledky. A ty jsou tady. Jedním z těchto problémů může být konvencionalita současnosti, jak ji vykládá Reichenbach a Grünbaum. Einstein automaticky předpokládal, že rychlost světla od pozorovatele k tělesu bude stejná jako rychlost zpět. To samozřejmě logicky dobře funguje, uvažujeme-li newtonovské médium v klidu. Jenže STR není klasická fyzika a s klidem se to má dost podivně. V klidu je jaksi jak pozorovatel, tak vzdalující se těleso, od kterého se paprsek odráží, vlastně jako všechny inerciální soustavy. I těleso, tedy každá inerciální soustava, může vyslat synchronizační paprsek (k pozorovateli). Kdyby se tyto rychlosti v protikladných směrech (od pozorovatele a k pozorovateli) lišily, byla by STR i tak konzistentní, i když poněkud jiná, nicméně ekvivalentní. Platila by Reichenbachova definice současnosti, jak ji zobrazuje možnost vpravo na obrázku č. 2. Neexistuje žádné fyzikální měření, které by ověřovalo, že E-současnost je ta pravá. Námitka konvencionality ale není až tak silná, neboť dokonce i Reichenbach nakonec usoudil, že E-současnost je nejlepší volba.

Ale hlavní problém E-STR je paradox Andromedy neboli Rietdijkův–Putnamův paradox. Ten vysvětluje, že když budou v jednom okamžiku na jednom místě dva pozorovatelé třeba jedoucí na kole proti sobě, jeden směrem ke galaxii Andromedy a druhý od ní, a předají si informaci o tom, co

Obrázek 2 – Terrellova deformace F-STR

zdroj: goo.gl/Vd7rhu

je na Andromedě v tuto chvíli za čas, bude se jejich E-STR údaj lišit o hodně dní. A když bychom takhle složili hodně v daný okamžik soumístných pozorovatelů pohybujících se různými rychlostmi, „viděli“ bychom „celou“ minulost i budoucnost Andromedy.

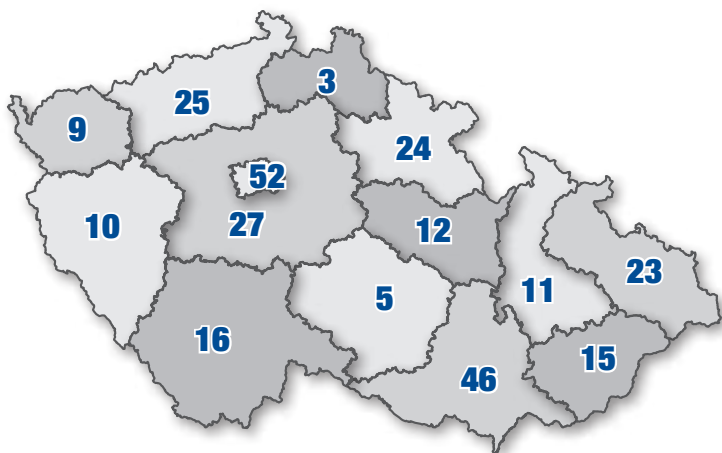
Problém E-STR ale je, že bychom právě nic takového neviděli, neboť neexistuje žádný fyzikální způsob, jak předat takovou informaci o současnosti z Andromedy na Zemi. Všichni pozorovatelé by museli trpělivě počkat několik milionů let, než k nim dorazí světelné paprsky obsahující informaci, jaký že je čas a co se děje na Andromedě. E-současnost jako by tady vůbec (fyzikálně) neexistovala. Můžeme uvážit, že přece když něco nevidíme, neznamená to, že to neexistuje, jenže o existenci se ve fyzice musíme vždy přesvědčit pozorováním či experimentem, a právě to je tady neproveditelné. Buď je to jen se současnými znalostmi neproveditelné, a pak musí jít dál, za E-STR, hledat možnost nadsvětelného fyzikálního pozorování, nebo je to v principu neproveditelné.

Kouzelné u paradoxu Andromedy je, že když přejdeme k F-současnosti a tedy F-STR, paradox okamžitě zmizí. Všichni, libovolnou rychlostí se pohybující soumístní pozorovatelé si musejí počkat na světelný paprsek, když se setkají v jednom bodě, a ten bude stejný pro všechny a ponese zcela stejnou informaci o čase. Fyzikálně tedy nelze vidět ani současnost ani budoucnost, jen F-přítomnost.

INZERCE

Telefonní střediska a call centra
Služby programátora
Služby Linux administrátora
Vývoj softwaru
Reklama na internetu
SEO optimalizace
virtuální servery
4smart.cz
+ Outsourcing

Vítáme nové členy!

Chceš se zapojit a nevíš jak? Hledáme právě tebe!

Konference Vzdělání pro budoucnost

Kdy: 2.–3. března

Co: pomoc s organizačním zajištěním konference na místě (rozdávání materiálů, příprava občerstvení, asistence přednášejícím atd.) i během vrcholících příprav

Kontakt: Tomáš Blumenstein, tblumen@mensa.cz, 603 726 030

Rozvoj intranetu Mensy ČR

Kdy: průběžně, přihlaste se na akci Rozvoj intranetu konanou zhruba každých 14 dní

Co: vše od malinkých a jednoduchých úprav až po vývoj nových komponent

Požadavky: základní znalost HTML, PHP, MySQL nebo správy Linuxu

Nabízíme: takový rozsah práce, jaký ti bude vyhovovat, možnost získat zkušenosti se zapojením do většího projektu, dny programátorů, kde se nejen dobře pobavíš, ale i dobře najíš, a v případě větší spolupráce i honorář

Kontakt: intranet@mensa.cz

Přispěvatel do časopisu

Kdy: průběžně

Co: Víte o nějakém zajímavém tématu a chtěli byste se o ně podělit s ostatními? Zkuste napsat článek do časopisu Mensy. Že se vaše téma v časopise ještě nikdy neobjevilo a nevíte, jestli bude ostatní zajímat? Časopis by měl být pestrý a odrážet rozmanitost členů Mensy. Těžko slápnete úplně vedle. :-) A s vhodným uchopením tématu vám rádi pomůžeme.

Kontakt: Zuzana Kořínková, redakce@mensa.cz

Rozjiždíte mensovní projekt

a potřebujete najít další lidi, kteří se do něj s vámi pustí?

Oslovte je v časopise Mensy! Svoji poptávku pošlete na redakce@mensa.cz

Klára Ajašová, Jana Balcarová, Michal Bažant, Jitka Bečvářová, Adam Bednář, Milan Bednář, Kateřina Bednářová, Vojtěch Beneda, Riki Bílků, Aneta Blehová, Tomáš Boček, Antonie Bohdanecká, Ondřej Borák, Kryštof Brand, Stanislav Brand, Helena Brzobohatá, Michal Burda, Natálie Byeblová, Tereza Čaklová, Dan Čenek, Radan Čech, Michaela Černá, Michal Černý, Ema Daňková, Eliška Daňková, Martin Danyo, Veronika Dicková, Viktorie Dicková, Luboš Diviš, Adam Dlouhý, Pavlína Dobešová, Martina Doležalová, Anežka Doležilová, Terezie Doležilová, Eva Drdlová, Barbora Ďurková, Aneta Dvořáková, Adam Fáber, Michaela Fabiánová, Nela Fárková, Marek Femiak, Milena Femiaková, Štěpán Fiala, Barbora Fialová, Adéla Fialová, Prokop Fífalda, Adéla Filipová, Tomáš Foff, Tomáš Fojt, Vít Franěk, Aneta Fraňková, Magdalena Frydrychová, Kateřina Fulierová, Jakub Grambal, Samuel Grec, Jan Gregar, Theodor Gřešek, Jan Gubanec, Ondřej Hájek, Pavel Haninec, Sofie Harásková, Ema Hartlová, Kristýna Harvanová, Lukáš Havel, Eliška Havránková, Marie Havránková, Michal Heczek, Pavel Hlaváč, Ada Hlaváčová, Minh Khánh Hoang, Pavel Hodovský, Jakub Holan, Lea Holečková, Lev Michael Holý, Jakub Homola, Timotej Horák, Martina Horáková, Daniel Hořínek, Linda Hrábková, Jolana Hrochová, Michal Huber, Eva Hudcová, Nicol Hurbánková, Denis Hurt, Richard Hutyr, Matěj Hvězda, Pavel Hyánek, Petr Chabíčovský, Lucie Chladilová, Georgii Isakov, Kristýna Jandlová, Niké Janochová, Barbora Janošová, Eliška Jaworská, Marcela Jaworská, Robert Jaworski, Daniel Jaworski, Martin Jelen, Tomáš Jelínek, David Jelínek, Jan Jindra, Martin Jindřišek, David Jurka, Lucie Kačabová, Aleš Kakos, Nicole Kaplanová, Erik Karásek, Martin Karen, Filip Kaska, Ryszard Kasprzyk, Martina Kašparová, Pavla Kešnerová, Anna Kišová, David Klemsa, Matyas Klimeš, Andrea Klvačová, Daniel Koleček, Matyáš Komín, Marek Konečný, Tomáš Kořínek, Jan Kotschy, Pavel Kovář, Jáchym Krampera, Michaela Kratinová, Lukáš Kraus, Michaela Kravčíková, Ladislav Krč, Jan Krčma, Věra Marie Krejčí, Jiří Krejsa, Jakub Kroulík, Michal Kuba, Petra Kubešová, Jaroslav Kučera, Vojtěch Kučera, Jiří Kudlák, Kryštof Kunert, Jakub Kuřava, Magdalena Kuvíková, Barbora Kuželová, Pavel Jaroslav Kypet, Jan Lachnit, Martin Liška, Václav Lízal, Martin Lukeš, Filip Major, Lenka Makřílková, Kateřina Marečková, Hana Marešová, Václav Mastacan, Jaroslav Matějů, Lucie Mayerová, Matyáš Mazal, Jan Mazourek, Markéta Mecová, Jan Medřík, Alice Medříková, Jakub Melnyk, Antonín Mestek, Petr Míka, Magdalena Mikovcová, Leontýna Mikulášková, David Millar, Lucie Mrázková, Jan Murtin, Michal Murtin, Jan Musil, Miroslav Muzikant, Eliška Navrátilová, Tereza Navrátilová, Vendula Nechutová, Mikuláš Nerad, Michaela Nollová, Lukáš Novák, Veronika Nováková, Viktor Obracaj, Ladislav Ondřík, Jiří Orság, Simona Otáhalová, Timon Pater, Mikuláš Pater, Lucie Paterová, Miluše Paulusová, Jan Pavlíček, Aino Lluh Pavliková, Radomír Pech, Adam Pech, Eva Pejšmanová, Martin Petruch, Norbert Pócs, Jonáš Pokryvač, Anna Pokryvačová, Jana Poláková, Michal Portych, Jaroslav Pour, Martin Prášek, Tereza Preclíková, Marek Procházka, Natálie Prokopová, Alžběta Prokopová, Šimon Prouza, Sebastian Rada, Jiří Radouš, Emma Rentková, Anna Robertson, Šárka Růcková, Jakub Jan Růžicka, Jan Rychlý, Jakub Řada, Eva Řibřidová, David Serédi, Zdeněk Adrian Scheer, Lucie Schneiderová, Adéla Scholzová, Barbora Scholzová, Michaela Siglerová, Hana Slavíková, Jan Slepánek, Adam Smutný, Tereza Srbová, Vladka Stávková, Vojtěch Straka, Zuzana Strejčková, Michal Stroff, Filip Struska, Justýna Střelecká, Lubomír Střítecký, Dobromil Suchý, Adéla Svobodová, Matyáš Sýs, Jan Pavel Škoda, Šimon Škorňa, Josef Šlechta, Tereza Šmídová, Markéta Šotková, Richard Šouta, Václav Šprinc, Dominik Šťastný, Danila Šukoljukov, Magdaléna Šulcová, Radoslav Švanda, Marcel Švejk, Šimon Švihel, Zuzana Talandová, Jana Tatýrková, Nicole Tesar, Eduard Tomas, Eliška Toncarová, Jakub Toncr, Petra Tošovská, Martin Triska, Kateřina Tunegová, Tereza Turnová, Pavel Tušl, Milena Tvarůžková, Kateřina Ulmanová, Tobias Vajčner, Jáchym Vajnar, Jakub Jan Vargončík, Karolína Vášová, Radoslav Vejchoda, Veronika Venerová, Viktor Verner, Veronika Vernerová, Lea Růt Vitová, Lubomír Viček, Johana Vondráková, Matěj Vošahlík, Patrik Vratný, Hynek Weissmann, Michal Wildt, Stella Zajícová, Lucie Zavřelová, Jaroslav Zeman, Dorota Zemanová, Veronika Zemenová, Andrii Zinchenko, Michal Žák

Co se děje na intranetu

redakce@mensa.cz

Za poslední dva měsíce se do intranetu přihlásilo 853 členů. Prohlíželi si 266 nových fotek a diskutovali o následujících tématech:

Prezident | Jaké údaje má Mensa o svých členech? | #MeToo | Obálka časopisu | Přemýšlíte?? Pomoc prosím | Dopingová špina | Multikulturalismus | Vegetariánství a IQ | Nenávisť | SIG zbraně | Seznamka introvertů | SIG Ekologie | Návrh na SIG Politické dění | SIG Spolujízda

Zapojte se i Vy!

POZVÁNKY

KALENDÁŘ AKCÍ

datum	místo konání	název akce
15. 02.	Praha	Setkání v Ouky Douky
16. 02.	Brno	Druhá Exkurze do IndustraLAB
17. 02.	Brno	Olympijský festival v Brně – curling
17. 02.	Ostrava	Deskoherní odpoledne
17. 02.	Olomouc	Olomoucký deskoherní večer
19. 02.	Brno	Schůzka MS Brno
20. 02.	Praha	Setkání MS Praha ve Vidličkách a nožích
23. 02.	Praha	Eigasai 2018
23. 02.	Cannes	Deskoherní pařba v Cannes
23. 02.	Prostějov	Pravidelná schůzka MS Prostějov
24. 02.	Česká Třebová	Rampoucháč 48.ročník
28. 02.	Praha	Pražský deskoherní večer
01. 03.	Zlín	Pravidelná schůzka MS Zlín
05. 03.	Plzeň	Pravidelná schůzka MS Plzeň
06. 03.	Ostrava	Setkání MS Ostrava
07. 03.	Praha	Jihoměstské setkání MS Praha v Chodovské tvrzi
09. 03.	Brno	Jiří Schneider: Vůdci nebo svůdci?
17. 03.	Ostrava	Badminton v Ostravě
19. 03.	Brno	Schůzka MS Brno
20. 03.	Praha	Setkání MS Praha ve Vidličkách a nožích
23. 03.	Prostějov	Pravidelná schůzka MS Prostějov
24. 03.	Dolomity	Jarní lyžování
28. 03.	Praha	Pražský deskoherní večer
03. 04.	Ostrava	Setkání MS Ostrava
04. 04.	Plzeň	Pravidelná schůzka MS Plzeň
04. 04.	Praha	Jihoměstské setkání MS Praha v Chodovské tvrzi
05. 04.	Brno	Škola života: Je všechno jinak?
05. 04.	Zlín	Pravidelná schůzka MS Zlín
07. 04.	Jihlava	Exkurze do podzemí a kolektorů
16. 04.	Brno	Schůzka MS Brno
17. 04.	Praha	Setkání MS Praha ve Vidličkách a nožích
20. 04.	Prostějov	Pravidelná schůzka MS Prostějov

Konference Vzdělání pro budoucnost

Konference připravovaná společně Mensou ČR, Světem vzdělání, NIDV a nakladatelstvím Fraus se třemi obsahovými pilíři (Rozvoj nadání dětí, Efektivní vzdělávání žáků a Digitální vzdělávání) proběhne v Praze-Dejvicích v budově CIIRC v termínu pátek 2. – sobota 3. března 2018. Můžete se těšit na vystoupení prof. Hejného, Mgr. Stehlíkové, Doc. Škrabánkové a čtyř desítek dalších řečníků. Podrobné informace a přihlášku naleznete na adrese konference.mensa.cz. Přivítáme i pomocníky do organizačního týmu jak do vrcholících příprav, tak na konferenci samotné.

Za organizační tým Tomáš Blumenstein, Helena Zitková, Hana Kalusová, Marie Cibulková, Miroslav Litavský, tblumen@mensa.cz, 603 726 030

Grilování v Prostějově

Tomáš Blumenstein,
tomas.blumenstein@mensa.cz

Srdečně Vás zveme na zahájení grilovací sezóny v sobotu 19. 5. 2018.

Informace a přihlášky: goo.gl/2ix1Wd

Badminton v Ostravě

Jiří Šmach, Jiri.Smach@mensa.cz

Všichni příznivci opeřeného míčku jsou zváni na tradiční turnaj, který se bude konat dne 17. března ve sportovním centru Ridera na vítkovickém stadionu. Máme zarezervovány 4 kurty od 16 do 18 hod., rakety se dají zapůjčit na místě, je nutná sálová obuv. Přijďte prosím cca 10 minut předem, ať se stihnete převléknout. Více informací naleznete na webu ostrava.mensa.cz.

SIG Nihongo – Eigasai 2018 – Festival japonských filmů

Václav Brázda, vaclav.brazda@mensa.cz

Jako každý rok se zúčastníme festivalu japonských filmů v pražském kině Lucerna, informace o programu zde:

www.eigasai.cz/2018/

Přihláška v kalendáři: goo.gl/vYju19

Kromě filmů se můžete těšit na spoustu zábavy v rámci tradičních dílen kaligrafie, origami, hraní japonských her, japonskou frašku či bubenickou show, takže neváhejte.

CYKLOVÝLET k Versailles

Jako každý rok pořádá i letos SIG Cyklistika ve spolupráci se SIGem Outdoors setkání zájemců o rekreační cyklistiku a výlety do přírody. Loni jsme byli na úplném západě republiky, letos zamíříme skoro na její druhý konec. Tentokrát se schováme za Jeseníky do osoblažského výběžku.

Pro pobyt máme zamluvený penzion v Bohušově, který je od polských hranic opravdu co by kamenem dohodil. V penzionu jsou čtyřlůžkové pokoje (jeden šestilůžkový) s vlastním sociálním zázemím. Stravování si budeme zajišťovat sami nebo v okolních restauracích.

Termín setkání bude tentokrát trochu dřívější, od 8. do 12. srpna 2018. Středa bude opět vyhrazena pro příjezd, neděle pak pro odjezd. Na výlety tedy budeme mít obvyklé tři dny.

Kam budeme vyrážet? Vzhledem k poloze na úpatí Jeseníků budou výlety směřovat spíše do Polska, kde není krajina tak zvlněná. Jeden výlet do hor si ale pravděpodobně také dopřejeme. Nemůžeme si přece nechat ujít hledání Bludného balvanu nebo výstup na dvojrozhlednu na Hraničním vrchu nad Albrechticemi. Bohušov je navíc kousek od Slezských Rudoltic, kterým se přezdvíá Slezské Versailles. V sobotu se projedeme parním vláčkem po tamější úzkorozchodné železnici.

Konkrétní plány budeme upřesňovat na místě podle požadavků a možností jednotlivých účastníků. Opět se pokusíme zajistit, aby vyrážely různé skupiny stejným směrem a účastníci se mohli každý den rozhodnout, jaký způsob dopravy do vytyčeného cíle zvolí.

Další podrobnosti o cyklovýletu najdete goo.gl/nP5FMM.

Registrace na akci bude spuštěna asi týden po vydání tohoto čísla časopisu. Konkrétní termín bude ohlášen v konferencích SIGu Cyklistika a SIGu Outdoors.

Exkurze do podzemí a kolektorů Jihlava – v sobotu 7. 4. 2018

Milada Pytelová, milada.pytelova@mensa.cz, foto: jihlava.cz

Jihlavské podzemí je významnou historickou stavební památkou. Jeho celková délka činí 25 km a zaujímá plochu 50 000 m². Chodby jsou raženy ve skále v několika podlažích téměř pod všemi objekty historického jádra města. Sklepní prostory, nacházející se 1–4 m pod povrchem, tvoří první podzemní podlaží, z něhož lze sestoupit do podlaží druhého, do hloubky 4–7 m. Pod některými objekty je v hloubce 6–12 m i podlaží třetí. Hloubka podzemních chodeb je odvislá od samotné hloubky sklepa, velikosti domu i podloží, na kterém byl dům postaven.

Druhá prohlídka ukazuje jihlavské kolektory. Okruh měří 1 km, z toho 900 m vede v páteřních chodbách kolektorů a 100 m

v chodbách historického labyrintu. Trasa je vedena ve třech úrovních – páteřní větev v hloubce 20–25 m pod úroveň terénu Masarykova náměstí, chodby mezipatra v hloubce 16 m a vrchní horizont v hloubce 10 m. Po trase na jednotlivých stanovištích poskytují průvodci odborný výklad o historii města, podrobný výklad o historii, účelu a době budování kolektoru. Během prohlídky se několikrát stoupá po ocelových žebřících. Prohlídka je zakončena v Benešově ulici v místnosti ve II. podzemním podlaží s výstavními expozicemi a fotodokumentací z ražby kolektoru a sanace historického podzemí. Součástí expozic jsou i ukázky hornických svídel a vzorky ryzího stříbra.

Akce je vhodná pro děti. Více informací naleznete na webu Mensy.

Milí mensané z Jihlavy a celého kraje Vysočina, máte možnost se této akci zúčastnit a seznámit se tak s dalšími mensany. Kraj Vysočina je jedním z mála, kde dosud Mensa nemá svoji místní skupinu. Deset a více členů, kteří žijí či pracují v jedné oblasti, může se souhlasem Rady místní skupinu založit. Místní skupina má určitou ekonomickou a funkční samostatnost. V rámci místních skupin se pořádají pravidelná setkání a různé další zajímavé akce, o kterých se dozvíte z webových zpráv konference místní skupiny nebo z časopisu. Bydlíte-li či pracujete na Vysočině, můžete podpořit vznik místní skupiny v Jihlavě tím, že mi zašlete e-mail s žádostí stát se členem MS Jihlava.

Těším se na setkání v Jihlavě.

Jarní celostátní setkání Mensy ČR: Zaječí 27. 4. – 1. 5. 2018

Organizační tým, jms2018@mensa.cz, foto: Pavel Terber

Rádi bychom vás pozvali na jarní setkání Mensy ČR, které se bude konat od pátku 27. dubna do úterý 1. května nedaleko obce Zaječí, v bezprostřední blízkosti Lednicko-valtického areálu, který byl v prosinci 1996 zapsán do Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Místo je dobře dostupné z dálnice D2 (sjezd Hustopeče 15 minut; cesta z Brna trvá cca 30 minut, z Prahy 2 hodiny 20 minut, z Bratislavy 1 hodinu). Ubytování máme zajištěno ve Vinařství U Kapličky a ve Vinařství Nosreti. Můžete se těšit nejen na překrásné prostředí uprostřed vinic, ale i na otevřenou a přátelskou atmosféru, různé exkurze a přednášky, výlety, soutěže a hry, stejně jako na příjemné večery strávené „pouhým“ povídáním nebo třeba zpíváním. Veškeré informace o setkání (ubytování, připravovaný program, tipy na výlety do okolí apod.) i on-line registrační systém najdete na akce.mensa.cz. Včasná registrace končí 31. března 2018. Vaše případné dotazy rádi zodpovíme na e-mailu jms2018@mensa.cz, popř. na telefonu 722 522 777.

firemníúklid.cz
moderně, kvalitně, profesionálně

**Profesionální úklidy
komerčních subjektů.**

Jednorázové, pravidelné
i generální úklidy.
Dodávka hygienických prostředků.

**www.firemniuklid.cz
jan@firemniuklid.cz
tel.: 608 909 858**

**Chcete dobýt nové trhy?
Vydejte se s námi na
španělské veletrhy!**

www.spanelske-veletrhy.cz
feriabohemia@feriabohemia.com

PhDr. Dagmar Jílková
psycholožka Mensy ČR

Nabízím služby v oblasti
psychologického poradenství pro
jednotlivce i firmy. Bližší informace
najdete na www.psychologieprovas.cz.

Kontakt:

jilkova.dag@seznam.cz,
603 435 310, 603 250 450

**Provoz internetových služeb
pro Mensu ČR a její členy**

zajišťuje společnost
PoweredBy, spol. s r. o.

Informujte se na e-mailu
info@poweredby.cz,
jak můžeme pomoci i Vám.
Tel.: +420 775 25 96 33

Akce 2018 v Ústeckém kraji

Iva Berčíková, iva.bercikova@mensa.cz

V únoru 2018 nás čeká valná hromada místní skupiny Ústí nad Labem. Místo a datum najdete na webu.

Po celý rok se bude konat akce Od rozhledny k rozhledně. Každý třetí víkend v měsíci (od března do října) plánuji vycházku k jedné či více zajímavým rozhlednám v jednotlivých okresech Ústeckého kraje. Výlet začneme nebo skončíme posezením s mensany tohoto okresu.

Plán výletů:

březen:	Ústí nad Labem a Teplice
duben:	Litoměřice nebo Děčín
květen:	Litoměřice nebo Děčín
červen:	Louny
červenec:	Albeř (výjezd do jižních Čech s možností štafetového triatlonu)
srpen:	Příchovice (rozhledna, muzeum Jára Cimrmana a výlety po okolí)
září:	Most nebo Chomutov
říjen:	Most nebo Chomutov

Zdravému duchu zdar!

Hálův mlýn připravujeme podzimní retrosetkání

Milada Pytelová, milada.pytelova@mensa.cz

Milí mensané, děkujeme za nadšení, které se některých členů zmocnilo v očekávání zářijového setkání Mensy v rekreačním středisku Hálův mlýn v Lažánkách. Do přípravy se již zapojilo několik mensovnických dobrovolníků. Bádají ve starých databázích po adresách, loví v archivech časopisů, někteří dokonce zapojili svou vlastní paměť. Do týmu organizátorů se přidal Jirka Šmikmátor, který před 25 lety organizoval i historicky první celostátní setkání mensanů, konané právě na Hálově mlýně. Nadějně vypadá také účast tehdejšího předsedy Mensy Honzy Fikáčka, který si pro nás chystá přednášku na téma Teorie relativity pro ty, kteří si myslí, že ji nikdy nepochopí. Některé původní hry a nové přednášky budou základem programu na setkání. Jak praví Historické okénko na jiném místě časopisu, na původní setkání dorazila v sobotu z Brna výprava cyklistů. Pokud se najdou cyklisté, kteří i letos přijedou na setkání na kolech, budeme rádi. Takže si nezapomeňte poznačit do svých nových diářů termín 21. 9. – 23. 9. 2018, přihlášku a více informací naleznete na webu Mensy.

Historické okénko

Jiřina Vlková, jirina.vlkova@mensa.cz

Na září 2018 chystá Milada Pytelová retro setkání v Hálově mlýně, které se uskuteční na stejném místě po 25 letech od prvního mensovnického setkání v roce 1993. V časopise byla sice avizována ještě dříve dvě celostátní setkání (13. června 1992 v hotelu Fontána v Brně a 29. května 1993 v kulturním středisku Průhon v Praze), ale byla pouze jednodenní a jejich program odpovídal spíše valné hromadě. První skutečné celostátní setkání Mensy tedy bylo v září 1993 a pořádala ho také Milada, tehdy ještě Hánová.

V červencovém čísle mensovnického časopisu byla na straně 4 otištěna pozvánka:

Mezinárodní setkání členů společnosti Mensa

ve dnech 9.–12. září 1993 pořádá brněnská skupina.

Ubytování je zajištěno v rekreačním středisku Hálův mlýn na Bílém potoce v blízkosti Brna (asi 25 km od vlakového nádraží). V budově jsou 2–5lůžkové pokoje a dále jsou 2 a 4lůžkové pokoje v chatách s vlastním WC a sprchou. K dispozici jsou rovněž 3 klubovny, centrální video, bazén a hřiště. Budova je zařízena bez bariér a slouží i jako rehabilitační středisko.

Cena s polopenzí, tzn. ubytování se snídaní a večerí, je pro členy české Mensy 300 Kč.

Na programu setkání je soutěž národních družstev, kterou připravuje Jirka Bělohávek, turnaj v bleskovém šachu, hádankářská soutěž, hlavolamy, posezení u ohně a jihomoravského vína. Na všechny dny jsou nachystány zajímavé turistické výlety po jižní Moravě, např. vápencové pohoří Moravský kras s propastí Macocha a nádherně zdobenými krasovými jeskyněmi, prohlídka Punkevní jeskyně na člunech, dále pak návštěva mohyly Míru, bojiště bitvy tří císařů u Slavkova v r. 1805, slavkovského zámku s obrazárnou, zámek Lednice s tureckým minaretem, zámek a hrad Boskovice, středověký hrad Pernštejn, renesanční zámek Rájec-Jestřebí s velkou zahradou, renesanční zámek Lysice, gotický portál Porta coeli s jedinečnou křížovou chodbou v Předklášteří u Tišnova a další. Samozřejmě je také připravena prohlídka Brna a exkurze

JAPONSKO CESTOVATELSKÉ BESEDY

Co zajímavého můžete potkat v zemi vycházejícího slunce? Pagody, chrámy, zahrady, nádraží. To vše Vám přiblíží především fotografie pořízené při výpravě v roce 2016 a zasvěcené informace budeme podávat jak z této akce, tak z moudrých knih a internetových stránek. Součástí akce budou informace pro účastníky mensovní exkurze do Japonska v říjnu letošního roku.

Prostějov, 19. 5. 2018, 15:00
goo.gl/6JyKct

Praha, 10. 5. 2018, 18:00
goo.gl/LWLD2Z

do pivovaru. Vzhledem k tomu, že se Hálův mlýn nachází ve velmi pěkném přírodním prostředí v blízkosti Brněnské přehrady, jsou zde další možnosti výletů a projíždek na parníku.

Dopravu si účastníci zajišťují sami, doporučujeme osobní auta, případně kola. Nemáte-li možnost přijet vlastním autem, oznamte to na přihlášce organizátorům.

Přihlášky účastníků zasílejte na adresu Jirky Bělohávků. Uzávěrka přihlášek je 20. srpna 1993.

Milada, Brno

V dalším čísle časopisu, tedy na srpen a září, byla na straně 6 zveřejněna další pozvánka s uzávěrkou přihlášek prodlouženou do 7. září, s dnes již nevidaným pokynem k placení pobytu až na místě, s vysvětlením příjezdové trasy a upřesněním programu. Neúčastnivším se brněnským mensanům byl nabídnut sobotní cyklistický výlet na Hálův mlýn.

Na straně 17 je výtah ze zápisu z jednání rady z 3. července 1993, informující o pozvání pana Eda Vincenta, o možnosti vzít s sebou za plnou cenu rodinné příslušníky a o úhradě cestovních výloh a pobytu na jeden den pro členy rady.

V říjnovém čísle si členové mohli přečíst zhodnocení tohoto prvního setkání:

Setkání na Bílém potoce

Ve dnech 9.–12. 9. 1993 se v rekreačním středisku Hálův mlýn uskutečnilo mezinárodní

setkání Mensy. Celkem se zúčastnilo 46 mensanů a mensanek, z toho 8 cizinců. Na sobotní zasedání rady se dostavilo dalších 6 přátel ze Slovenska a výkonný předseda MI Ed Vincent. Kromě toho se ještě přišli alespoň podívat tři další mensani, dva hosté, jeden pes a malé dítě. Takže všechny chválíme za účast, která přesáhla optimistická očekávání pořadatelů.

Náš dík patří také panu Sadílkovi, hoteliérově s rodinou, za nevšední péči a pružnost při řešení všech nečekaných změn a divných nápadů našich členů.

Děkujeme také Jirkovi Bělohávkovi za organizaci série soutěží v průběhu celého setkání. Soutěžilo se v pletení vánočky, hudebním testu, rozdělování ohně, račím běhu a šachovém turnaji. Vážným průměrem všech soutěží byl vyhlášen Jirka Jeniš jako celkový vítěz setkání a získal právo nosit vítězný pohár na všechny akce společnosti Mensa.

V pátek dopoledne většinu z nás zaujalo černohorské pivo a jeho výroba. Několik abstinujících mensanů se degustace účastnilo jen přihlížením. Jistě si neuvědomili ztrátu významného vitamínu B pro svůj organismus. Dopoledne jsme si prohlédli Brno a večer zahráli několik her.

Zatímco v sobotu do večera zasedala rada, ti šťastnější podnikli výlet do Punkevních jeskyní a na zámek v Boskovicích.

Večer jsme se všichni sešli u táboráku.

Drobný nedělní výlet na Šmelcovnu rozehnal nedrobný déšť.

Významnou událostí bylo uzavření dohody o rozdělení federální Mensy na Mensu Slovensko a Mensu České republiky. Stalo se tak na společném zasedání rady Mensy Československo, Mensy Slovensko a výkonného předsedy MI. Ed Vincent byl s jednáním spokojen, vyjádřil podporu MI oběma nástupnickým organizacím a pozval oba předsedy na 9. výroční setkání Mensy a jednání IBD/ICC v Sitges ve Španělsku.

Vzhledem k tomu, že většina účastníků hodlá příště přijet znova, uspořádá Mensa v budoucnu obdobné setkání, třeba na jiném zajímavém místě v naší republice. Například začátkem července příštího roku. Co vy na to?

Jirka, Milada, Brno

Doufejme, že v letošním roce se v Hálově mlýně již dále Mensa dělit nebude, a přejme Miladě i všem účastníkům další úspěšnou a nezapomenutelnou akci.

Ethno sporty a kde je zažít

Hana Kotinová, hana.kotinova@mensa.cz,
foto: www.worldnomadgames.com/en

Svět si žádá stále nové a nové zážitky. Vypravujeme se na pro nás exotická místa a naplňujeme svou mysl jedinečnými událostmi. Někdo vyrazí jen tak k moři, jiný šplhá po skalách, další se prochází po místech, kudy prošly slavné osobnosti. Každý zkrátka občas potřebuje zažít něco silně netradičního. Pokud patříte k nadšeným fanouškům nějakého sportu, mohla by být takovým netradičním zážitkem účast na Nomádských hrách v Kyrgyzstánu. Pojedte podpořit český mensovní tým ve sportu Ordo a v Mankale.

Ordo je jedním z minimálně 25 sportů, které se na Nomádských hrách objeví. Je to týmová hra pro ty, kteří se umí dobře trefovat do malých předmětů. Tedy představte si, že máte tenisový míček a na vzdálenost 6 metrů s ním máte trefit míček pingpongový. A to tak, abyste ho vystřelili z jeho místa, nejlépe až za hranici hřiště, které má průměr 12 m. Hra má své originální pomůcky, hraje se s kůstkami z kolene berana a krávy. Ukázka tohoto sportu s originálními pomůckami proběhne na jarním celostátním setkání.

Nomádské hry však nabízí mnoho dalších sportů. Co třeba lukostřelba? Příliš známé? Ale stříleli jste někdy jedouce na koni? Ne? Přijedte se na to aspoň podívat. Tradiční lukostřelba nabízí několik disciplín a střelci jsou navíc obvykle oblečení ve velmi poutavých kostýmech. Na hřbetě koně se dá dělat ledacos. Třeba i zápasit – viz sport Er Enish. Kromě koní se objeví i další zvířata, třeba orlí v loveckých disciplínách Salburun. Na mnohých pro turisty zajímavých místech si takového orla navíc můžete za drobný poplatek podržet.

Až vás omrzí sporty fyzické, můžete přijít fandit nám, mankalovým hráčům. Patříme ke špičce a neholdáme si nechat ujít příležitost zabojovat s domácími o medaile a zajímavé finanční výhry. Nebo si třeba rovnou můžete vyzkoušet nějakou eskymáckou stolní hru zaměřenou na šikovnost (měla jsem je s sebou na setkání v Plzni).

Pro ty, kdo neholdují sportům, se v Kyrgyzstánu najde spousta zajímavých možností. Jezero Issyk-kul, horké prameny, hory začínající jen pár minut cesty od pláže, možnost poobědvat či přespat v jurtě, historická města, zpěváci a tanečníci v krásných kostýmech.

Nomádské hry se konají 2.–9. září 2018, Ordo tým bude odjíždět někdy ve druhé polovině srpna, turisté se mohou přidat kdykoliv. Festival je finančně podporován, sportovci tedy mají pobyt zdarma. Chcete-li jet s námi, ať už jako sportovec, či turista, přihlaste se na akci č. 8118 (Mensovní zájezd do Kyrgyzstánu).

Mensa a inteligence v médiích

Připravil Čestmír Kalus
a Pavla Janovská
redakce@mensa.cz

Všimli jste si článku
o Mense nebo inteligenci?
Prosím, zašlete odkaz na adresu
redakce@mensa.cz

■ Mensa

Talent základek 2017, ipetka.cz,
goo.gl/1ia6sY

Učitelé géniů - Naše zprávy (od 9:23), barrandov.tv,
goo.gl/exJcqt

Dílo tajemné designérky: dům, který postavil
alchymista Rudolfa II., echo24.cz,
goo.gl/qwdpvk

Vary potřebují omladit, říkají lidé s vysokou
inteligencí, e15.cz,
goo.gl/NQUHm8

Proč vysoké IQ (někdy) bolí, respekt.cz,
goo.gl/Ebfq3

■ Inteligence

Hrajete dobře online strategické hry
pro více hráčů? Pak se nemusíte bát IQ
testů. Britští psychologové z University
of York objevili propojení mezi dobrým
hraním strategických her a vysokou
inteligencí.

Studie odhaluje, že hráči MOBA mají vyšší IQ než
hráči štířelček, svethardware.cz,
goo.gl/osZ9DM

Psychologové objevili efektivní náhradu IQ testu,
cz.sputniknews.com,
goo.gl/MUXqcX

IQ testy jsou k ničemu? Inteligenci nejde změřit,
navíc je možné ji trénovat, globe24.cz,
goo.gl/7j8v2Q

Soumrak testů IQ – stačí magnetická rezonance?,
sciencemag.cz,
goo.gl/SWrzg2

Jak správně pečovat o svůj mozek, jak ho
nakopnout a jakým chybám se vyvarovat, radí
primárka rehabilitačního ústavu, prazskypatriot.cz,
goo.gl/gYKn8m

Funguje mozek makaků stejně jako
mozek lidí?

Stimulace mozku stejnosměrným proudem
urychluje učení o 40 %, e15.cz,
goo.gl/f6qkTo

Sportující děti mají vyšší IQ a lepší výsledky
ve škole, bety.cz,
goo.gl/3U1xUf

Co bylo výsledkem porovnání lidského
a šimpanzího mozku? A dá se výše IQ
poznat z fotografie?

Za lidskou inteligenci může hormon závislosti
a rozkoše dopamin, bety.cz,
goo.gl/f5L9Kf

Dělá škola naše děti hloupějšími?, flowee.cz,
goo.gl/D8x84z

Moudrost najdete u chudých lidí, ne u bohatců, říká
psycholog, xman.cz,
goo.gl/P6WNwQ

Každodenní návyky, které mohou poškozovat váš
mozek, onadnes.cz,
goo.gl/ZWwkbR

Americkým vědcům z institutu Nortwell
Health se podařilo prokázat souvislost
mezi genetickými dispozicemi k vyšší
úrovni kognitivních schopností
a k dlouhověkosti.

Vyšší kvalita poznávacích funkcí není jen
výhodou pro přežití, ale také pozitivně
ovlivňuje náš imunitní systém. Jsou tedy
domovy důchodců plné mensanů?

Vědecky potvrzeno: Chytří lidé žijí déle, flowee.cz,
goo.gl/GFZLuA

Děti konzumující rybu aspoň jednou týdně mají
vyšší IQ a lépe spí, bety.cz,
goo.gl/qRdTPT

La Repubblica: Již malé děti jsou dokonalými
ekonomy, ceskenoviny.cz,
goo.gl/vs3gzY

■ Pletou se všechny vtipy o blondýnách?

Vědci zjistili, které ženy jsou nejatraktivnější,
cz.sputniknews.com,
goo.gl/qoCqYj

Odborníci, kteří se specializují na měření
inteligence, uvádějí, že IQ obyvatel
Skandinávie se v posledních letech
snižuje. Důvodem má být kvalita
vzdělávání, která se nezlepšuje,
a studenti tráví méně času učním
a domácími úkoly.

IQ obyvatel Skandinávie se už léta snižuje, ukázala
nová měření, reflex.cz,
goo.gl/ecLbtz

IQ sjunker i de skandinaviska länderna, fof.se,
goo.gl/irdUUH

Intelligence of Norwegians and Danes on the wane,
say researchers, thelocal.no,
goo.gl/jQy5Yn

Intelligence Norů a Dánů klesá, ukázal průzkum,
blisty.cz,
goo.gl/EF6gLB

Vědci zaregistrovali snížení koeficientu inteligence
obyvatel skandinávských zemí,
cz.sputniknews.com,
goo.gl/Wi9EN2

Průměrné IQ ve Skandinávii klesá,
stredoevropan.cz,
goo.gl/LRpXBk

Intelligence přímo nesouvisí s velikostí mozku, tvrdí
japonští vědci, kteří zkoumají včely, rozhlas.cz,
goo.gl/Q5BYQU

Včely dokážou myslet jako lidi, i když mají mozek
velký jako špendlíková hlavička, irozhlas.cz,
goo.gl/7zEiHD

Jsou chytřejší kočky, nebo psi? Vědci mají jasno,
novinky.cz,
goo.gl/pyvCB6

Psi jsou chytřejší než kočky, 21stoleti.cz,
goo.gl/aa1SN8

Kdo je chytřejší? Psi nebo kočky? Vědci mají jasno,
flowee.cz,
goo.gl/kp3yKr

■ Nadané děti, vzdělávání

Rodinné centrum pořádá semináře pro rodiče
i pedagogy, berounsky.denik.cz,
goo.gl/hjA7iu

Mladí jsou svobodní a mohou se pustit
i takovým směrem, kterým by se starší
neodvážili. Místo toho, abychom je
institucionalizovali, bychom jim měli dát
co největší svobodu, aby ukázali, co
v nich skutečně je.

K výzkumu v laboratoři motivují mladé vědce
Nobelovkou, novinky.cz,
goo.gl/sa3pkh

Malí géniové - Naše zprávy (od 5:50), barrandov.tv,
goo.gl/exJcqt

Matematický génius vynásobí trojčíslná čísla za pár
vteřin. V soutěžích poráží i učitele, rozhlas.cz,
goo.gl/7dUS6G

■ Logická olympiáda

KVÍZ: Umíte myslet logicky? Otestujte se, idnes.cz,
goo.gl/1RRb38

Soutěž Logická olympiáda má čím dál větší oblibu,
ceskenoviny.cz,
goo.gl/76YrBa

Soutěž Logická olympiáda má čím dál větší oblibu,
blesk.cz,
goo.gl/F3ekFg

Odpolední plus - Míčovna Pražského hradu dnes
patří nejchytřejším dětem z celé republiky. Téměř
dvě stě totiž soutěží ve finále Logické olympiády.
(od 15:10), rozhlas.cz,
goo.gl/3XtNvx

Den podle Barbory Tachecí (od 41:57), rozhlas.cz,
goo.gl/W6USNp

Souboj mozků: Ve finále logické olympiády se
na Pražském hradě utkaly dvě stovky soutěžících,
prazskypatriot.cz,
goo.gl/nWq4aC

Karlovarský kraj, Praha: Žáci z našeho kraje
se na Logické olympiádě vůbec neztratili,
regionzapad.cz,
goo.gl/Q8Smw8

Z finále Logické olympiády, ghb.cz,
goo.gl/wb8xg4

Ve finále Logické olympiády se nejmenší kraj
rozhodně neztratil, karlovarsky.denik.cz,
goo.gl/Bo2zvM

Koupí si 3D tiskárnu nebo si zaplatí jazykový kurz,
ceskobudejovicky.denik.cz,
goo.gl/Dr8222

Děkujeme Petru Čavojskému,
Stanislavu Wolfovi, Lucii Malechové,
Petru Štěpánovi, Lence Šnajdrové,
Zuzaně Polákové, Haně Kalusové
a všem dalším, kteří zaslali odkazy
na články do redakce.

Ústav přístrojové techniky Akademie věd ČR

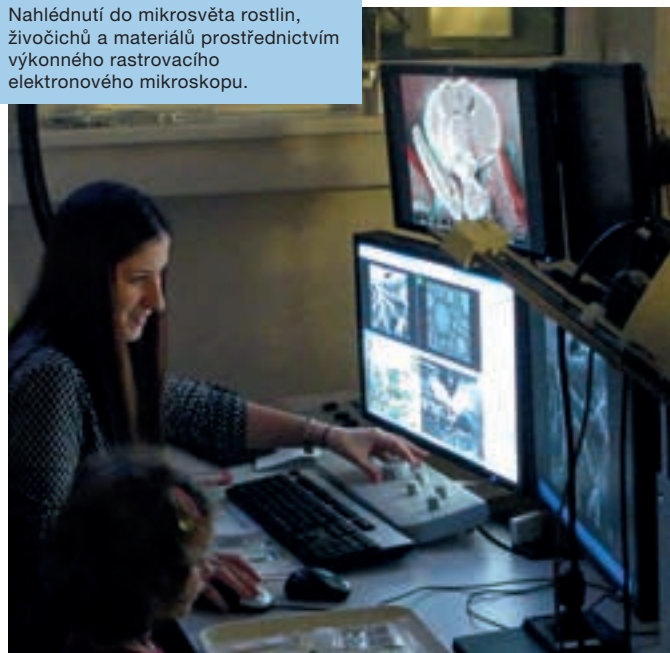
Stanislav Wolf, stanislav.wolf@mensa.cz

Zájmová skupina SIG Manager si pro mensany připravila v rámci poznávání moderních špičkových technologií v pořadí již čtvrtou exkurzi do brněnské výzkumné instituce ÚPT AV ČR, která se zabývá výzkumem fyzikálních metod, speciálních technologií a unikátních přístrojových principů ve vědních oblastech elektronové optiky a mikroskopie, nukleární magnetické rezonance, bioinformatiky a koherenční světelné optiky a také vytváří špičkové technologické prvky a postupy v oborech ultravysokého vakua, kryotechniky a supravodivosti. Podívejte se obrazem sami, jak probíhala.

V laboratoři magnetické rezonance jsme si vyzkoušeli silný elektromagnet, v alobalové kuličce je zabalena jen dvacetikoruna, a přesto s tím bojujeme.

Nahlédnutí do mikrosvěta rostlin, živočichů a materiálů prostřednictvím výkonného rastrovacího elektronového mikroskopu.

Co jsme se dozvěděli o elektronové litografii?
goo.gl/cBgyff

Kam dál?

www.isibrno.cz

www.udif.cz

facebook.com/DivadloFyzikyUDiF

Ukázka z dílny elektronové litografie. Tuto speciální technologii najdete například na ochranných prvcích bankovek, tiketů a samolepicích známek.

Kapalný dusík se využívá v řadě kryogenních procesů, při nichž je třeba udržet prostředí při značně nízké teplotě.

Supravodivá levitace funguje na principu elektromagnetické indukce a nulového měrného odporu supravodiče, tedy potlačení tepelných ztrát v supravodiči.

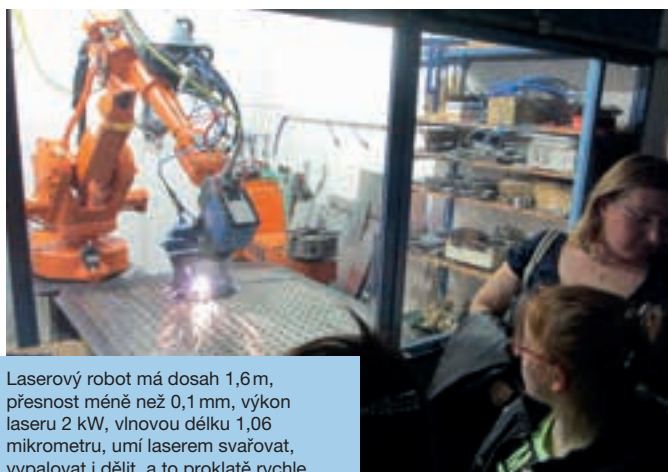

Povídání o svařování elektronovým svazkem. Technologie využívá kinetickou energii fokusovaného svazku elektronů, který se při dopadu přeměňuje v teplo.

Ve speciálním přístroji je vložen kus zinkového plechu, na který se tzv. gravíruje společné foto skupinky mensanů.

Přesvědčili jsme se, že i s malým laserem se dá zahrát velké divadlo. Po řadě efektních odrazů, rozptýlení a spojení je veden zahnutým proudem vody.

Laserový robot má dosah 1,6 m, přesnost méně než 0,1 mm, výkon laseru 2 kW, vlnovou délku 1,06 mikrometru, umí laserem svařovat, vypalovat i dělit, a to proklatě rychle.

Součástí návštěvy bylo i zhlédnutí ukázky fyzikálního divadla ÚDiF. Na vlastní oči jsme se přesvědčili, že stíny mohou být i krásně barevné.

Až do úplného konce nás, jak sami vidíte, zůstalo stále mnoho.

Celkově se akce velmi vydařila, přispěla k tomu nejen hojná účast mensanů, ale hlavně profesionální přístup pracovníků ÚPT AV ČR, kterým bychom chtěli touto cestou srdečně poděkovat, zejména pak paní Ing. Pavle Schieblové, všem našim trpělivým průvodcům, zástupcům jednotlivých laboratoří ústavu a také oběma zástupcům fyzikálního divadla ÚDiF.

Sen noci svatojánské v Klicperově divadle

Marta Kubánková,
marta.kubankova@mensa.cz

V Hradci Králové chodíme už tradičně před Vánoci do divadla. Letos jsme zvolili premiéru představení Klicperova divadla Sen noci svatojánské z pera Williama Shakespeara, ovšem v úpravě známého hradeckého režiséra Davida Drábka. Kontroverzní dramatik je znám svými netradičními úpravami divadelních her i divokým soukromým životem a někteří z nás dokonce odmítli jít na jakékoli jeho představení. Nicméně odvážná skupina devíti dobrovolníků vyrazila ve dvou částech na premiérové sobotní představení a poté na pondělní reprízu.

Kdo čekal, že půjde na Shakespeara, byl v šoku. Na druhou stranu, kdo už viděl některou z Drábkových úprav Shakespeara, nemohl být až tak překvapen. Minimálně tím, že uvidí něco úplně jiného. Dokonce jsem si v první půlce dlouho myslela, že jsme přišli na úplně jiný kus. Přitom první polovina běžela vtipně a svižně, sestřičky komunikovaly s publikem, rozdávaly teploměry, čípky a čaje a hlasitě komentovaly potíže pacientů. První dějství se totiž odehrávalo v psychiatrické léčebně doktora Puckmana, který se chystal provést léčebný experiment na svých, v některých případech i desetiletí netečných katatonických pacientech.

Teprve ve druhé půlce nám začalo docházet, že o Sen svatojánské noci přeci jenom půjde. A to poté, co doktor podal pacientům svůj medikament a oni ve svém halucinogenním tripu prožili onen Sen se svými vztahovými propletenostmi, stejně jako tradiční postavy anglického dramatu, včetně skřítky Puka, ve kterého se proměnil doktor Puckman v podání Jiřího Panznera, jehož výkon osobně považuji za nejlepší. Po zjištění toho, na co jsme to vlastně šli, jsme se dozvěděli, že režisérův záměr byl spojit dohromady známé divadelní představení mimo jiné s americkými filmy Avatar a Čas probuzení z roku 1990.

foto: hradecky.denik.cz

Významnými postavami dramatu byla i parta dělníků vedená Ukrajincem Jurijem Klubkoněnkem, nepostrádací zástupce všemožných národností. Po konzultaci s první skupinou a výměnou zážitků jsme se shodli na tom, že režisér zřejmě hulí něco silnějšího než obvykle. A jak řekl Bohouš, během představení se stávalo, že se někteří diváci v řadě před nimi pobaveně smáli, zatímco on vůbec netušil čemu – asi mu něco uniklo, nebo dotyční také s rejžou cosi hulili, protože ti samí na konci představení divoce tleskali a halekali, protože nic tak suprového ještě nezažili. Naopak někteří z nás pronesli, že takovou blbost ještě neviděli.

Nicméně příště určitě opět do divadla vyrazíme.

Exkurze v IT4Innovations

Ladislav Adamec, ladislav.adamec@mensa.cz

foto: Petr Sznepka (c) www.gradiva.cz

V pátek 1. 12. jsme se, ač početně oslabeni nemocemi a dopravní situací, vydali na exkurzi do superpočítačového centra na VŠB v Ostravě. Postupně jsme si prošli rozvodnu, nakoukli do místnosti s hlučícím záložním zdrojem a dieselagregátem, podívali jsme se na klimatizační systém v budově i na střeše, až jsme skončili v zasedací místnosti s výhledem do dusíkem hašené serverovny (ne, že by tam zrovna hořelo). Pro mě, coby lokalpatriota, bylo příjemné zjistit, že největší superpočítač v ČR je v Ostravě (2 petaflop), pak dlouho nic, a pak zase v Ostravě, dva metry vedle (0,1 petaflop). A do konce desetiletí se plánuje osazení centra dalším, ještě výkonnějším – o další dva metry vedle. Tolik výkonu! A tak daleko v Asii!

Podle všeho je superpočítač vytížen natolik, že se na něm ani nevyplatí těžit bitcoiny. Svým významem dokonce dosáhl toho, že má vlastní kapitolu v rozpočtu ČR (no, možná spíš odstavec či odrážku, ale stejně...). Ale nejen superpočítačem se centrum může chlubit – když do centra přišli ze Seznamu požádat o pomoc s převodem leteckých snímků do 3D mapy, místní zaměstnanci jim úlohu zoptimalizovali natolik, že ji následně mohli provést i na vlastních strojích.

Po více než devadesáti minutách exkurze a všetečných dotazů se s námi provázející odborníci rozloučili. Tedy na shledanou po zprovoznění nového superpočítače – nebo na jakékoliv jiné akci místní skupiny Ostrava!

Digitalizace není jen skenování

Jiří Šmach, Jiri.Smach@mensa.cz

V rámci týdnu vědy a techniky jsme navštívili Digitalizační centrum Moravskoslezské vědecké knihovny v Ostravě. Jak již napovídá název exkurze, skenování dokumentu je důležitá, avšak ne jediná součást digitalizace. Digitalizace knih se skládá z několika kroků. Po zmíněném naskenování proběhne kontrola ostrosti, korekce natočení a ořezání stránek. Pokud je kniha psána latinkou převede se do elektronické podoby. U starších typů písma má ovšem Moravskoslezská knihovna problém, jelikož nevládní licence pro převod. Po převodu textu do elektronické podoby a doplnění bibliografie je vše nahráno na web knihovny, který je veřejně přístupný. Na webu je jak převedený text, tak i naskenované stránky. Výběr knih je přitom založen na jejich kvalitě, a to z důvodu kapacity.

Pokus o překonání Šukačky

Jarka Hamáčková, jara.hamackova@seznam.cz

Ve dnech 17. až 19. listopadu jsem se zúčastnila své první akce s mensany v Lipplově Dvoře na Šumavě. Chalupu nám štědře poskytl Jana Votrubcová a v pozvánce napsala, že se jedná o akci pro tolerantní osoby, takže jsme se snažili.

Podnikali jsme krátké či delší výlety. První den jsme zašli na Šukačku. Pro ostatní to bylo známé místo. Dostali jsme se tam procházkou malebnou přírodou a šli jsme najisto. Pohoda.

Jinak to ovšem bylo druhý den. S malou neznámou Prdelí, kterou neznají ani Mapy. cz, byla velká starost. Už od snídaň běžela porada: kde asi, kudy, jestli tudy a kam. Pochopila jsem, že dobytí tohoto místa má velkou důležitost a je stěžejním úkolem celého pobytu, prostě priorita číslo jedna.

Když jsme dorazili na místo, které mělo být to správné, nikde jsme žádné označení Prdeli nenašli. Pouze něco jako mohutný potenciální držák na ceduli, ovšem bez cedule. Neměli jsme jistotu, nemohli jsme se u cedule vyfotit, a vytvořit tak důkazní materiál. Sklesle jsme se prošli osadou s pouhými dvěma domy bez známky života a chlácholili jsme se, že jsme

zde správně. Tak malé to tam bylo, jak by se to jinak jmenovalo?

K radosti pochybovačů mezi námi jsme nedaleko spatřili pracovat místní občany, kteří byli zdejších názvů znalí a přísahali nám, že jsme byli opravdu v Prdeli. Cedule prý existovala, ale byla ukradena zlodějem. Jeho nezodpovědnost nás pohoršila, ale znamenalo to, že mety jsme dosáhli na první pokus a výprava byla úspěšná. Hurá!

Poté jsme se vypravili na jezera v blízkosti Špičáku. Přivítal nás sníh a krásné scenérie. Jedno jezero je Čertovo a druhé Černé, takto je pojmenovali pěknou češtinou, ale říznost to nemá, a ještě ke všemu to popletli, z Čertova jezera teče voda do Černého moře a z Černého jezera do Severního moře...

Když jsme si první den vyšli na Šukačku a druhý den do Prdele, byla jsem zvědavá, kam zamíříme třetí den. Ale bylo to pouze na rozcestí U obrázku. Nic stylového. Navrhla jsem, že ho přejmenujeme, ale nesetkala jsem se s podporou. Chumelilo, krajina byla bílá a skoro vánoční. Mrzlo, ale kopce hřály.

Zažili jsme i jiná dobrodružství – slavnostní otevření sršního hnízda, nečekané zavírání pastičky na myši, odnaučování sousedova psa fanatickému aportování, odvzdušňování zakletého topného systému a výměnu plynové bomby, u které se nevědělo, zda je, čím ji nahradit. A to určitě není všechno.

Užili jsme si legraci, dobrou partu a viděli jsme krásné věci. Takže zase přistě...

První setkání v novém roce

Lucie Malechová, lucie.malechova@mensa.cz

Lednové setkání MS České Budějovice proběhlo ještě tradičně v pizzerii Regina, kde se sešlo nečekané množství i nových členů. Až jsme museli přestavět celý salonek, abychom se tam vešli. Bylo to úžasné zahájení nového roku a pevně věřím, že nám to vydrží i nadále. Vzhledem k rozrůstajícímu se množství nových členů a také pocitu, že by to chtělo změnu, přesuneme další setkání o několik ulic dál a v únoru se sejdeme v Indické restauraci Tandoor v Nové ulici. Na všechny se těšíme.

Iva Berčíková, Iva.bercikova@mensa.cz

PMS v Ústí nad Labem

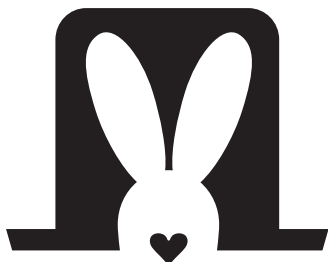
Výsledky ankety

Čtyřicítka respondentů odpověděla na anketní otázky týkající se Podzimního celostátního setkání Mensy, které se uskutečnilo na konci října 2017 v Ústí nad Labem.

Na otázku o **ubytování a stravování** odpovídali účastníci kupodivu podobně. Odpověď „Lepší, než jsem očekával“ se vyskytla ve 25,6 % (U) a 33,3 % (S), odpověď „Odpovídalo očekávání“ v 59 % (U) a 51,3 % (S) a „Horší, než jsem očekával“ dvakrát 15,4 %. Přičemž podle mě byla cena za stravování poměrně vysoká, přistoupili jsme na ni jen kvůli levnému ubytování.

Vyhodnocení **nejzajímavější exkurze** bylo náročné – pro jednu akci použili respondenti často několik názvů a někteří označili více než jednu exkurzi. Nejčastěji se objevil Globus (6x), třikrát označili Robotické operace, sv. Floriana a Kompostárnu, dvakrát Inpeko, Leteckou záchranku, Milešovku, Zdymadla a Výrobu luků.

Odpovědi na **nejsilnější zážitek** bylo mnoho, ale jen dvě se opakovaly – Plavba lodí a Celé setkání.

Vyhodnocení **stanovišť bojovky** dopadlo takto:

Podle obtížnosti		
1	Sudoku	21 x VT
2	Šifry	3 x VT
3	Hlavlomky	8 x T
4	Puzzle	5 x T
5	Slepičí úlet	1 x T, 20 x S
6	Tangramy	1 x T, 10 x S

Podle zábavnosti		
1	Slepičí úlet	8 x VZ
2	Hlavlomky	6 x VZ
3	Tangramy	5 x VZ
4	Šifry	3 x VZ, 19 x Z
5	Puzzle	3 x VZ, 16 x Z
6	Sudoku	2 x VZ

VT – velmi těžké, T – těžké, S – střední, VZ – velmi zábavné, Z – zábavné

K otázkám o setkání jsem připojila také anketu TOP SIX, o jejíž vyhodnocení jsem se už pokoušela na dvou setkáních (Plzeň a Metuje) i na intranetu. Většina odpovědí byla však opět obecná, respondenti neoznačili konkrétní akce ani neuvodili či nepochválili konkrétního organizátora.

Takže:

V kategorii **dlouhodobá (týdenní) akce** se objevily tyto odpovědi: osmkrát obecně „zájezd“, plus jednou „zájezd do USA“, dvakrát „cykloakce“, jednou „Albeř“, ale

také „akce trvající 7 dní“, „nebyl jsem“ (5x), „zábava, přátelé, povídání, setkání“, „bude hodně odpovědí“ či „žádná asi nikdy nebyla“.

V kategorii **střednědobá (3–4 dny) akce** jsem se dozvěděla, že „jde o akci na prodloužený víkend, což je tak akorát a je to dobrý nápad“. Osmnáctkrát se objevila nějaká varianta celostátního setkání – jen třikrát konkrétně (2x Beroun, 1x Jedovnice).

V kategorii **vikendová akce** to nebylo o moc lepší. Dvakrát se objevil Prostějovský desetiboj, Setkání DM, setkání dobrovolníků a SIGů. Jednou se objevilo Plzeňské jachtání, Moment, seminář a splouvání řeky.

Lepší situace je v kategorii **jednodenní akce**. Podle jednoho respondenta „to jsou skoro všechny“. Sedmkrát se objevila exkurze (konkrétně Ochutnávka vína a Temelín), tři hlasy dostala Valná hromada (z odpovědí není jasné, zda jde o konkrétní Valnou hromadu nebo akci jako takovou), dva Logická olympiáda a po jednom např. Ejhle Praha, Ejhle Brno, Lukostřelba, Moment, Sokolov.

Velká část odpovědí v kategorii **Nejsilnější zážitek** spíše náleží k předchozím otázkám. Sem patří jen plazivá jeskyně na setkání v Rusavě (2x), jízda na lokomotivě a hra na varhany v Teplicích nad Metují. Ani v kategorii **nejoblíbenější organizátor** někteří nechtěli odpovídat konkrétně, takže kromě Tomáše Blumensteina (3x), Dany Havlové, Věry Hellerové, Zuzky Kořínkové, Lucie Měchurové, Martina Sedláčka, Zuzky Šimkové a Jany Votrubcové to je podle účastníků ankety „kdokoliv, kdo se toho ujme“ i „je jich hodně, ale žádný není bez chyb, ani neční jasně nad ostatními“.

Den otevřených dveří

Lucie Malechová, lucie.malechova@mensa.cz

Gymnázium Česká má status gymnázia spolupracujícího s Mensou. Naše místní skupina zde má své zázemí pro nejroznější akce, jako jsou Odpoledne plné her, Labyrint nebo různé přednášky. Během dne otevřených dveří, kdy jsou prostory školy přístupné nejširší veřejnosti, jsme zde mohli představit a reprezentovat jak Místní skupinu České Budějovice, tak i Mensu jako takovou. Hráli jsme s příchodzími různé hry, řešili hlavolamy, ale také informovali o Mense, jejích aktivitách, činnostech místní skupiny a možnostech testování. Pevně věřím, že námi poskytnuté informace byly pro všechny příchodzí přínosem, a doufám, že s některými se uvidíme i na dalších našich akcích.

Vánoční večírek

Lucie Malechová, lucie.malechova@mensa.cz

Poslední pravidelnou schůzku naší MS v roce 2017 jsme pojali jako vánoční večírek. Abychom měli i trochu změnu, sešli jsme se tentokrát v Bistru Magdalene a myslím, že to byla dobrá volba. Kuchyně výborná, personál příjemný, tak jak by to mělo být. A sešlo se nás tentokrát i nečekané množství. K tomu tři čerství nováčci, takže atmosféra byla vynikající. Kromě dobrého jídla jsme si užili i svěží konverzaci a také jsme trochu protáhli mozkové závitky nad několika hlavolamy. Na večírku jsme se shodli, že pro nový rok bychom všichni docela uvítali změnu, takže rok 2018 si zpestříme a uděláme si takovou Tour de Pub po Českých Budějovicích. Leden zahájíme ještě tradičně v Regině, ale od února začínáme. Sledujte zprávy naší MS, kde se sejdeme příště.

Mensa English Group Brno Meeting 9.11.2017

Milada Pytelová, milada.pytelova@mensa.cz

We met Valeria Carlin from British Mensa, who has moved to Brno and now teaches English to young gifted children there. We were talking about many things as always, this time we discussed also the preparation of EMAG 2020 in Brno.

Does it sound interesting? Mensa English Group is open to anyone and we always welcome more people to talk with. Nobody minds if you make mistakes or if you do not know much vocabulary. What counts is making an effort to speak. Come and join us the next time!

Vánoční odpoledne plné her

Lucie Malechová, lucie.malechova@mensa.cz

Těsně před Vánoci jsme se ještě sešli na Gymnázium Česká, abychom si před svátky trochu potrápili hlavinky, a hlavně vyzkoušeli nové hry a hlavolamy, které jsme na tuto akci pořídili. Vánoční atmosféru doladilo i cukroví, které někteří donesli, tak to bylo opravdu sladké setkání. Nejmladší účastníci bylo něco málo přes rok, i tak jsme pro ni našli zábavu. Zveme tedy všechny bez rozdílu věku na naše Odpoledne plná her, která se budou i v roce 2018 konat každou třetí středu v měsíci (pokud nebudou zrovna prázdniny) od 15:30 na Gymnázium Česká 64, České Budějovice. A vezměte i své nemensovní přátele, zváni jsou všichni.

Úřední záznam ve věci: Bezuzdně čokoládová vánoční besídka

Účastníci: MS Plzeň v čele s níže ztotožněnou organizátorkou V. H.

Místo: Blovice

Na místě ztotožněna organizátorka akce a podezřelá: Věra Hellerová, nar. raději nezjištěno, po poučení dle § 61 z. č. 273/2008 Sb. k věci odmítla vypovídat z důvodu nebezpečí trestního stíhání.

Průběh akce původně zvané Vánoční besídka s výrobou čokoládových pralinek – Blovice, dle vlastních zjištění na místě:

Dne 9. 12. 2017 se uskutečnila výše uvedená vánoční besídka MS Plzeň. Její součástí byla po příjezdu do uvedeného města Blovice návštěva místního adventního trhu na nedalekém zámku, kde bylo možné zakoupit i nějaký ten netradiční vánoční dárek. Například kaktus, vlněný pletený. Dále se již účastníci scházeli v soukromých prostorách výše uvedené podezřelé. Zde panovala veselá atmosféra s hojnou účastí. Došlo i na nabídky řízení elektrárny či teraformace Marsu, jak sliboval popis akce, kteréžto byly, vzhledem k době hraní, vřele odmítnuty.

Chutné občerstvení v čele s čokoládovým fondue, přesněji s kvanty čokoládového fondue, zaznamenalo velký úspěch. V čokoládě kromě připraveného ovoce nakonec skončily i slané tyčinky, arašídý, šunka, salámy, řízký a hlavně škvarky. Přestože škvarky v čokoládě se nedočkaly podpory více než jednoho účastníka, osobně je považují za vrchol kulinářské invence a blaha. Také se rozdávaly dárky formou tomboly. Každý z účastníků s sebou přinesl jeden dárek s doporučenou cenou do 67Kč. Dárky se poté rozdělily dle rozdaných lístků, takže každý jeden dostal, někdo třeba ten vlastní. Jeden z dárků, pěticentimetrová krychlička s několikapatrovým bludištěm pro kuličku vhozenou horním otvorem a s výstupním otvorem na druhé straně, úspěšně odvařila nervy tří ze čtyř pozdějších pokusných objektů. Do krychle není vidět.

Pokračováním programu byla výroba vlastních čokoládových pralinek. Každému z účastníků byla přidělena tmavá a bílá čokoláda, kterou si vlastnoručně rozpustil a vyrobil pralinky s vlastními originálními příchutěmi. Jejich následné ochutnávání a hodnocení si žádalo mnoho osobní odvahy. Nejenom že většinu umorilo výše uvedené čokoládové fondue. Nabízené pralinky skýtalý opravdu různé možnosti výběru, od těch s velkým množstvím chilli přes ty s ještě větším množstvím chilli i některé velmi lahodné, až k čokoládovým „lanýžům“ neotřelého vzhledu s kousky něčeho jakoby nestráveného, které se neodvážil ochutnat nikdo.

Na závěr účastníci absolvovali vědomostní vzdělávací vánoční kvíz, v němž jsem mimochodem zvítězil. Vlastně kvízů proběhlo několik na různé témata, ale ty ostatní dle mého názoru nebyly tak důležité. Slavnostní ukončení proběhlo formou rozprchnutí účastníků před zahájením úklidu.

Závěr: Vánoční besídka se má za vydařenou. Ovšem je třeba podotknout následující: Čokoláda na vánoční besídce dosáhla nadkritického množství, zcela zjevně překročila hranici morálních standardů a vzhledem k věkově neomezené přístupnosti akce představovala možné ohrožení mravní výchovy mládeže dle § 201 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku. Ba dokonce hraničila s obžerstvím, a to nejméně v jednom případě, tedy mém.

Petr Vorlíček

foto: redakce

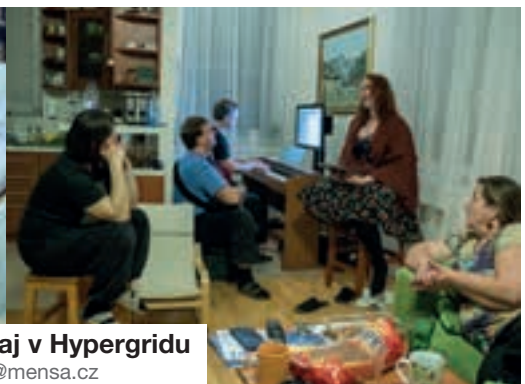
Postnovoroční brunch
David Jelínek, djelinek1@gmail.com

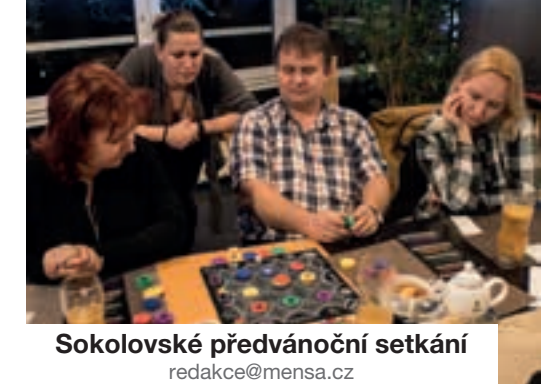
Muzeum Karla Zemana
David Jelínek, djelinek1@gmail.com

Česká televize
Jiřina Vlková, jirina.vlkova@mensa.cz

Silvestr a turnaj v Hypergridu
redakce@mensa.cz

Sokolovské předvánoční setkání
redakce@mensa.cz

NH Hotelová lanovka
David Jelínek, djelinek1@gmail.com

ONDŘEJ KANIA

Klíč k lepšímu vzdělání

Ondřej Kania je z mého pohledu jedním z těch, koho vypravěč z románu *Saturnin* nazývá „Bílé vrány“, čili člověk, který se nebojí svoji odvážnou a někdy se může zdát až bláznivou myšlenku dotáhnout do konce a uskutečnit ji. Ondřej takovou myšlenku, takový sen měl a odvážil se, uskutečnil ho, dotáhl jej do konce a ještě dál. Tím se pro nás stal zajímavým, a proto jsme ho pozvali jako váženého hosta mezi nás do SIGu Manager.

Ondřeji, můžeš se nám na úvod krátce charakterizovat? Jaký jsi v základu člověk?

Jsem člověk, který má tendenci přicházet s šílenými nápady a následně za nimi jít a snad jich i dosáhnout. Jsem vytrvalý, jdu ve věcech do detailu a dělám zásadně jen to, čemu rozumím. Jinak si myslím, že jsem úplně normální člověk z velice skromných poměrů, který si vše, co má, musel vybojovat a odpracovat a nikdo mu nedal nic zadarmo.

Jak ten tvůj příběh začal? Proč ses „rozešel“ s českým školním systémem? A byl to klidný rozchod?

Pocházím z rodiny, kde jsem v podstatě teprve druhým člověkem, který dokončil klasickou střední školu. Ostatní mají učiliště. Vyrůstal jsem s prarodiči a prožil jsem de facto dětství nejprve v pokoji s babičkou a následně v malém pokoji s dědou. Ta rodinná situace nebyla jednoduchá, ale dělali vše, co mohli, abych měl co nejlepší život. Co je ovšem poměrně logický důsledek toho, jaké vzdělání sami členové mé rodiny dostali, je to, že vnímali věci poměrně jednoduše. Tedy, měl jsem blbé známky, protože mě škola nebavila, neviděl jsem v ní příliš velký smysl, raději jsem

si hrál na počítači, poslouchal americké pořady a filmy a podobně. Ta první část, tedy ty blbé známky pro mě automaticky znamenaly, že nejsem příliš chytrý a měl bych se tedy podívat po nějakém učilišti, protože nemám na normální školu a jen bych se tam trápil. Ta druhá část, tedy počítačové hry, záliba v YouTube a další věci, to bylo pod jejich rozlišovací schopnosti, nechápali, že jsem se ve čtrnácti naučil perfektně anglicky díky hraní online počítačových her, kde jsem byl v kontaktu s lidmi z celého světa. Za totéž vděčím YouTube, kde jsem objevil Davida Lettermana a další americké talk shows a poslouchal jsem je paralelně přítom, když jsem hrál hry. Čili tohle jsou dva fundamentální pohledy na věc. Já byl přesvědčen o tom, že je správný přístup věnovat se tomu, co mě baví a naplňuje, proto jsem byl vždy ve třídě nejlepší z angličtiny a historie, ale že nemám důvod mít lepší známku než trojku nebo čtyřku z fyziky či chemie, protože mě to prostě nebaví a vím, že se tomu věnovat nebudu. Časem se ukázalo, že můj pohled byl správný a pohled rodiny, respektive pohled, který je rozšířený v českém systému a je na něj český systém nastaven – co nejlepší

známky, memorování textů, abych dostal jedničku a podobně, byl zkrátka pro mě osobně špatný. Všechny jsem překvapil v momentu, kdy jsem udělal úplně v pohodě přijímačky na normální střední školu, a ještě víc jsem všechny překvapil, když jsem dostal plné stipendium na střední škole v Americe, kde jsem absolvoval poslední dva roky střední školy. No a samozřejmě teď nikdo vůbec nechápe, jak člověk, který neměl rád školu, může založit úspěšnou kariéru na tom, že rozumí školství a tvoří vlastní školy, případně radí lidem, kam poslat jejich děti na školu.

„Bez ohledu na to, co budete někde v zahraničí delší dobu dělat, zda pracovat, nebo studovat, tak je to vždy naprosto zásadní, formativní zkušenost, která člověka mentálně posune úplně jinam.“

Ty jsi následně odjel do USA, kde jsi nějakou dobu pobýval. Čím tě tento pobyt obohatil?

Bez ohledu na to, co budete někde v zahraničí delší dobu dělat, zda pracovat, nebo studovat, tak je to vždy naprosto zásadní, formativní zkušenost, která člověka mentálně posune úplně jinam. Začnete o věcech přemýšlet jinak, ve větších souvislostech a jen tak něco vás nevykolejí. Člověk nikdy nezapomene na ty první momenty v úplně jiné zemi, v jiné kultuře, kde všichni mluví jiným jazykem. U mě bylo specifické, že jsem dostal plné stipendium na velice malé, křesťanské a historicky černošské škole. To prostředí bylo nesmírně obohacující, vytvořilo to ve mně obrovský sklon k empatii, solidaritě a toleranci. A taky jsem si musel celé své stipendium odpracovat. Po škole jsem byl odvezen do nějakého města na nějakou neznámou ulici, dostal jsem krabici se sušenkami a koláči a musel jsem do večera, tedy za několik hodin, všechno prodat a vydělat určité množství peněz. Tím, že klepete v cizí zemi na domy cizích lidí, kteří mluví jiným jazykem, se naučíte obrovské množství věcí. Byť to nebyla akademicky vyhlášená či nijak extrémně těžká škola, tak musím říct, že tahle zkušenost byla nepochybně to nejcennější, co jsem mohl poznat, a především tomu vděčím za to, co jsem teď. Nyní mám již pět let možnost pracovat s nejlepšími středními školami na světě, kam skrze naši agenturu každý rok posíláme velké množství studentů ze zemí Visegrádské čtyřky. Tyto školy navštěvují významní světoví politici, novináři či vědci a jsou to mnohdy školy, jejichž absolventi jsou nejbohatší lidé světa. Každý rok se dostávají na ty nejlepší univerzity na světě. Musím ale říct, že kdybych stál před možností chodit na takovou školu, nebo si projít znovu tím, čím

jsem si prošel, tak volím zase tu stejnou cestu. Mně to prostě sedí líp.

A co jsi dělal po návratu domů do ČR?

Protože jsem kvůli letenkám a kapesnému utratil v podstatě veškeré nevelké úspory, které moje rodina měla, rozhodl jsem se na konci posledního ročníku na střední v Americe, že odmítnu nabídky na univerzity, které jsem měl, a využiji pracovní nabídku, která se mi naskytla. Dostal jsem se totiž na stáž k jednomu velice bohatému pánovi v Atlantě, který mimo jiné vlastní síť desítek středních škol po celé Americe. Nabídl mi místo asistenta a domluvili jsme se, že se po odmaturování vrátím na měsíc domů za rodinou, zařídím si pracovní víza a následně se vrátím v srpnu k němu. Vrátil jsem se tedy domů, ale po pár týdnech mi přišel e-mail, že bohužel není možné mi na tu pozici zajistit pracovní víza. Rozhodl jsem se tedy, že rok zůstanu v ČR, potom nastoupím na univerzitu v USA a budu studovat mezinárodní vztahy nebo historii. Bylo mi ale jasné, že si na rok musím najít práci. Začal jsem tedy chodit na všechny možné pohovory na ty nejbizarnější pozice, jako například nosič kufrů v hotelech. Nikde mě nevzali. Po dvou měsících jsem tedy ze zoufalosti přišel s nápadem, že bych mohl radit lidem při výběru kvalitní školy v zahraničí, protože jsem všechny ty nejlepší americké internátní školy znal, protože jsem proti nim hrál dva roky basketbal a dva roky předtím jsem se na všechny tyto školy hlásil. Kamarád mi vytvořil web, já ten odkaz dal v úterý odpoledne na nějaká fóra o životě a studiu v zahraničí, no a ve středu ráno volala první zájemkyně z Prahy a z ní se následně stala naše historicky první klientka. Potom začal být větší zájem, dal jsem se dohromady se svým nejlepším kamarádem ze základky, Tomášem, založili jsme firmu a tam to začalo.

Začal váš úspěšný byznys. Na co se dnešní JK Education zaměřuje? Co všechno pod něj patří? Jaké školy a aktivity?

JK Education má v podstatě dvě větve. Ta první a zároveň nejstarší je agentura, která má portfolio mnoha desítek kvalitních internátních středních škol z USA, Kanady a Evropy. Pokud mají rodiče zájem o to, aby jejich dítě odjelo na dlouhodobější pobyt do zahraničí (půl roku a více), nebo krátkodobější (týden až dva měsíce), tak se na nás obrátí, protože my nabízíme ty nejlepší školy, které jsou. Máme již stovky absolventů a v příštím školním roce budeme mít na těch dlouhodobějších pobytech hodně přes sto studentů, především z České republiky. Tyto studenty primárně rekrutujeme skrze veletrhy internátních škol, které pořádáme každý říjen a březen v Praze, Bratislavě, Budapešti a Varšavě. Školy nám platí dost peněz za to, že sem mohou přijet a prezentovat se před rodinami. To je stabilizovaný, hlavně díky těm veletrhům, a velice dobře ziskový byznys, který budeme stále rozšiřovat.

Druhá větev je nová, ta obsahuje naše vlastní školy, které mají vždy své vlastní vedení, svůj vlastní management. Jediné, co se prolíná s fungováním agentury, je využití našeho firemního marketingového týmu. V Praze provozujeme soukromé české gymnázium – Pražské humanitní gymnázium – a letos v září jsme otevřeli American Academy in Prague, což je první americká střední škola v České republice. Díky zájmu rodičů z celého Česka i Slovenska jsme se rozhodli v září 2018 otevřít i American Academy in Brno a American Academy in Bratislava. Jedná se o střední školy, které jsou akreditovány skrze naši partnerskou školu v USA, takže jsme zcela mimo český systém, naši studenti absolvují americkou střední školu a následně dostávají americký maturitní diplom.

Abychom si udělali lepší představu – jaký máte v současnosti objem tržeb?

Americké akademie v Praze, Bratislavě a Brně utrží letos něco kolem 60 milionů korun se slušným ziskem. Agentura zhruba něco k milionu dolar a přitom zprostředkuje zahraniční studium zhruba za 100 až 150 milionů korun. Nemáme žádné investory a žádné půjčky a veškeré investice, které jsou značné především kvůli potřebě každé z našich škol mít velkou budovu, která se musí opravit a vybavit, financujeme z vlastního cashflow.

O tobě, Ondřeji, je známo, že tvoříš byznys-duo s Tomášem Jízdným, a mně říká zkušenost, že když jsou dva obchodní společníci, tak, řečeno „werichovsky“, jeden dělá to a druhý zase tohle. Co, Ondřeji, děláš ty a co naopak tvůj společník Tomáš?

Já mám pod sebou obchod, marketing a strategii. Tomáš se stará o finance a provoz a zkrátka o všechny praktické věci, kterých je s rostoucím byznysem čím dál více. Oba dva pod sebou máme oddělení a lidi, kteří se na tyhle věci zaměřují a my je řídíme.

Kde bereš inspiraci pro výběr výukových metod? Je to inspirace čistě z USA, nebo je to nějaký mezinárodní mix?

Za posledních pět let jsem navštívil desítky z těch skutečně nejlepších středních škol, ať už v USA, nebo třeba ve Švýcarsku. Měli jsme již stovky studentů na těchto školách, a tak víme perfektně, jak pracují se studenty, jak pracují s učiteli, jaké výukové metody se ve škole používají, jak škola pracuje s volným časem a podobně. Velice se zajímám rovněž o Finsko, o kterém jsem četl snad všechny dostupné knihy, a dokonce jsem tam natočil i dokument o finském školství, který na YouTube vidělo již 26 000 lidí. Je to tedy mix toho nejlepšího ze všech systémů.

American Academy in Prague je první americká střední škola v Česku. Jedná se o pobočku, či nikoliv?

American Academy in Prague a další American Academies, které otevřeme, jsou střední školy, které vlastníme a provozujeme, ale máme strategickou smlouvu s naší partnerskou školou v USA, která nám garantuje akreditaci. V podstatě, kdybych to měl velice zjednodušit, máme franšízy jedné velice kvalitní a prestižní školy, která má zájem rozšiřovat své know-how po světě.

„Americký systém sám o sobě je velice unikátní, studenti totiž studují každý den těch stejných pět nebo šest předmětů, které si sami vyberou, a nejsou ve třídách rozdělení podle věku, ale podle úrovně v daném předmětu.“

Na vaši školu se nedostane každý zájemce. Podle čeho si vybíráte své studenty? Je to čistě o penězích, nebo v tom hrají roli i jiné předpoklady?

Student musí mít dobrou angličtinu, což je asi jediný aspekt v tom přijímacím procesu, který je měřitelný. Dále následují věci, které jsou nezměřitelné, a jsou tak na osobním vyhodnocení lidí, kteří se o přijímání studentů starají. V podstatě jde o to, zda jsou studenti připraveni na to, aby fungovali v systému velice odlišném od toho, který zažili ať už v české škole, nebo v mezinárodních školách britského typu, kde je stejně jako v Česku velká tendence k memorizaci a výkonu.

Ondřeji, pojďme se teď zaměřit naopak na učitele. Jaké předpoklady musí mít, aby mohli učit na vaší škole? Co od nich očekáváte?

Strašně záleží na tom, jaký předmět bude dotyčný učit a jakou bude mít další úlohu ve škole. Těch učitelů nabíráme tolik, že procento chybovosti ve výběru nějaké bude, a nečekám, že všichni budou perfektní. Nicméně musí splňovat to, že nejsou Češi nebo Slováky, protože jsme americká škola. Ideálně to musí být Američané, případně máme Brity, Mexičana nebo učitelku z JAR. Dále musí obětovat všechno svým studentům. Musí být kreativní a plnit nápady, ale zároveň důslední a musí si umět zjednat respekt.

Čím je vaše škola výjimečná? Nadstandardní výukou? Osobnějším přístupem?

Naše škola je výjimečná tím, že díky americké akreditaci tzv. nezávislé školy (independent school) akreditační organizace kontroluje jen jednu jedinou věc, zda děláme všechno proto, abychom dosáhli na cíl, který jsme

si na začátku stanovili, tedy vytvořit školy, které budou mít na prvním místě studenta a rozvoj těch kompetencí a znalostí, které jsou pro život v 21. století naprosto zásadní. Předměty, které nabízíme, a jejich obsah jsme si v podstatě vytvořili sami, samozřejmě za konzultací s naší partnerskou školou, která má zhruba 200letou historii a výborné výsledky. A rovněž je dlouhodobě naším cílem dostat naše studenty na kvalitní zahraniční univerzity. Koneckonců v Praze máme například 75 % studentů-cizinců z 20 zemí světa. Americký systém sám o sobě je velice unikátní, studenti totiž studují každý den těch stejných pět nebo šest předmětů, které si sami vyberou, a nejsou ve třídách rozdělení podle věku, ale podle úrovně v daném předmětu. Učitelé tak učí menší skupinku studentů, mezi nimiž jsou minimální rozdíly, to vše následně znamená, že učitelé se studentům věnují mnohem individuálněji a jsou schopni zachytit problém hned v zárodku.

Jakou látku například probíráte navíc nebo jinak oproti klasickým českým školám?

Školní rok máme rozdělený na trimestry a v každém trimestru máme jeden velký tematický projekt, ke kterému mnoho předmětů v daném trimestru směřuje. V podstatě je to tematický projekt, který zahrnuje velké množství předmětů a studenti se na něm učí komplexnímu myšlení a kompetencím.

Je pravda, že školné máte nastaveno poměrně vysoko? Kolik činí za jeden školní rok?

American Academies jsou mezinárodní školy, které jsou násobně investičně nákladnější než české školy. Zahraniční učitelé jsou mnohem dražší, akreditace je drahá a tak podobně. Standardní školné mezinárodních středních škol

v Praze nebo Bratislavě je zhruba 400 000 Kč a více. American Academy in Prague příští rok bude stát 260 000 Kč, totéž bude stát American Academy in Bratislava a ta v Brně bude stát 180 000 Kč.

Musím se zeptat: nedělá to z American Academy elitní školu pouze pro děti bohatých rodičů?

American Academy je škola pro děti těch rodičů, pro které je vzdělání prioritou, a proto jsou do něj schopni investovat. Většina našich studentů nejsou v žádném případě děti super bohatých lidí. Nicméně žádné dotace ze státu nemáme a musíme si na všechno vydělat sami, a jak jsem popsal, náklady na provoz takové školy jsou násobné oproti nákladům na českou školu, která může stát na školném několiknásobně méně.

„Velkým úkolem je dostat se ze situace, kdy je největším beneficentem českého školství průmysl, tak, aby největším beneficentem byl student.“

Nemyslíš si, že se jako společnost pomalu, ale jistě dostáváme do situace, kdy kvalitu vzdělání určuje až příliš finanční zázemí? Nevzýváš to už tak velké nerovnosti mezi studenty? Nevzbuzuje to v tobě obavy?

Naše školy těžko nějaké nerovnosti mohou zvýšit, jelikož to jsou mezinárodní školy, které jsou určeny primárně pro expaty a jen

minoritně pro české a slovenské studenty. Určitě je patrná tendence, že čím dál více rodičů je ochotno zaplatit čím dál větší peníze za nějakou soukromou školu, pokud mají pocit, že její vzdělávací program je pro jejich dítě vhodnější než program školy státní. To dlouhodobě povede k velkému rozevírání nůžek a velké nerovnosti, protože ty nejlepší učitelé si zaplatí soukromé školy, stáhnou k sobě tu bohatší část obyvatelstva a školy na menších městech a vesnicích budou mít méně kvalitní učitele a budou určeny pro chudší část obyvatelstva. Jediným řešením tohoto přicházejícího problému je zásadní reforma veřejného školství, která systém posune z 19. století do století 21. Jiná cesta nevede, k tomu ale musí být politická vůle.

Do jaké míry podle tebe české školství drží krok svými výstupy s potřebami jednotlivců, firem a jiných organizací?

Český vzdělávací systém má ve svém DNA zakódováno, že musí generovat pracovní sílu pro průmysl. Podle toho je nastaven celý systém, myšlení učitelů a vzdělávací koncepce, které se na našich školách objevují. Velkým úkolem je dostat se ze situace, kdy

je největším beneficentem českého školství průmysl, tak, aby největším beneficentem byl student.

Není to ale pro vás náhodou nakonec dobře, že to tady nefunguje?

Určitě je. Neschopností politiků a zastaralostí českého školství velké množství lidí je a bude ochotno využít našich služeb. Dobře pro nás, špatně pro zemi.

Není žádným tajemstvím, Ondřeji, že se angažuješ i v politice. Proč? Máš ambice změnit české školství? Pokud ano, jak toho chceš dosáhnout?

Ano, snažím se již dva roky radit různým politickým stranám a kandidátům s tím, jak mohou posunout české školství dále. Naštěstí se už povedlo donutit politiky, aby o školství začali přemýšlet a aby o něm přemýšleli jinak, jako o skutečné věci strategického významu pro dlouhodobou konkurenceschopnost naší země. Já osobně se do nějaké větší kandidatury pustím až v okamžiku, kdy budu vidět, že naše vlastní školy generují takové absolventy, kteří jsou schopni se dostat na vynikající univerzity, a že tak naše

koncepce skutečně funguje. Pokud by se to stalo, což uvidíme zhruba do čtyř let, tak bych možná mohl mít i ty nejvyšší ambice.

Máš, Ondřeji, nějaký další sen, který by sis v budoucnu rád splnil?

Změnit české školství.

Poděkování

Rádi bychom touto cestou poděkovali panu Ondřeji Kaniovi za to, že si na nás našel čas a podělil se s námi o svůj inspirující a nevšední příběh, své zkušenosti a názory.

FINSKÝ SEN

je 30minutový dokument o finském školství, ve kterém autoři zjišťují, co stojí za úspěšnou Finskou vzdělávací reformou, jak přistupují ke vzdělávání a jak připravují budoucí učitele. Cílem snímku je rozpoutat debatu o podobě vzdělávání v České republice napříč celým politickým spektrem.

INZERCE

Věděli jste, že rodiče mohou ovlivnit výši IQ svého dítěte?

Od narození dítěte do jeho vstupu do školy uběhne 6 let. Z hlediska života jde o etapu poměrně krátkou, z hlediska vývoje se však jedná o zásadní období, které do značné míry definuje budoucí potenciál mozku. NTC systém učení je projekt Mensy International, který využívá souboru technik a speciálně sestavených cvičení a her podporujících rozvoj intelektových schopností u dětí v předškolním věku. Autorem metody je MUDr. Ranko Rajović, srbský neurolog a člen pracovní skupiny pro nadané děti Mensy International. Podrobný popis metody a návod, jak ji používat, naleznete v knize, kterou vydala Mensa.

NTC systém učení: IQ dítěte – výzva pro rodiče
objednávejte na adrese deti.mensa.cz/kniha

ODBĚR

pupečnickové krve: ano, či ne?

Vladimír Kutálek (vlk@mensa.cz) na základě veřejných zdrojů především laskavě poskytnutých Národním centrem tkání a buněk, Zuzanou Šalomounovou

Loni jsem jako dostal zákazník pozvánku na prohlídku prostor Národního centra tkání a buněk (NCTB). Bohužel čas mi nevyhovoval. Nicméně jako oprsklý mensan jsem se zeptal, jestli by nebyl možný jiný termín, a když už jsem se ptal, tak jestli bych nemohl dojít i s partou přátel (čti mensanů). Účastníci exkurze si prohlídku pochvalovali (goo.gl/www371).

Jenže pak jsem se na Facebooku dostal do diskuze, která probírala pupečnickovou krev (PK), a přispěl jsem se svým přístupem. Dostal jsem se do křížové palby a jediný čestný způsob, jak odejít, byl sesbírat dotazy, námitky a přeposlat je do centra NCTB. Po několika iteracích vznikl tento článek. Jsem sice doktor, nicméně nejsem lékař, proto mé komentáře jsou v závorkách.

V době narození dítěte lze získat takzvané perinatální tkáň, tedy pupečnickovou krev, tkáň pupečníku a placentu. Pupečnicková krev a tkáň pupečníku jsou cenným zdrojem nejmladších kmenových buněk a dalších biologicky aktivních látek s regenerativním a hojivým potenciálem. V ČR se běžně likvidují jako biologický odpad.

Na co to už nyní je?

Mezi choroby léčené pupečnickovou krví patří například leukémie, vrozené metabolické vady, vrozené poruchy imunity. Dosud bylo takto léčeno více než 80 nemocí. Pupečnicková krev dárců (kam řadíme i sourozeneckou PK) se používá pro transplantace krevtvorby v řadě různých indikací. Incidence např. leukémie je v naší populaci pět nových případů na 100 000 dětí ve věku 0–18 let za rok. V praxi to znamená, že v České republice je ročně diagnostikováno přibližně 80 dětí s leukémií (které je možné už nyní léčit, pokud se najde vhodná PK).

V mnohých porodnicích lze darovat i placentu (jen po císařském řezu, aby byla dostatečně „čistá“), která se využívá pro výrobu léčivých přípravků pro oftalmologii a na léčbu nehojících se ran.

Na co to bude?

V současné době probíhá více než 130 aktivních klinických studií s využitím pupečnickové krve a více než 50 klinických studií s využitím tkáně pupečníku, které zkoumají terapeutické výhody těchto perinatálních tkání pro mnohá onemocnění. Například: diabetes, dětská mozková obrna, onemocnění jater, metabolická onemocnění, závažné autoimunitní reakce po transplantaci krevtvorby aj.

Výhodou tkáně pupečníku oproti pupečnickové krvi je, že izolované a snadno namnožené kmenové buňky uložené v několika terapeutických dávkách lze aplikovat komukoliv, odpadá nutnost testování tkáňové shody.

Statistika světová

Na celém světě je více než 160 veřejných bank (do kterých se PK daruje a může být použita kýmkoliv, pro koho je vhodná) a 215 rodinných (ve kterých si především rodiče placeně ukládají PK svých dětí), ve veřejných bankách je uloženo 730 000 PK, v rodinných cca 4 000 000 PK. Bylo použito 30 000 PK, resp. 1 015 PK. Náklady na provoz veřejných bank jsou vysoké, (prý) ani při dobře nastavených strategiích výběru excelentních štěpů nelze docílit ekonomickou soběstačností veřejných bank. Nejen proto mnohé banky v zahraničí začaly nabízet služby v kombinovaném režimu tzv. hybridní banky. Zásadní výhodou hybridních bank je, že rodiče jsou od počátku informováni o všech možnostech, jak se svými perinatálními tkáněmi naložit, a díky tomu mají možnost se svobodně rozhodnout buď buňky uložit pro vlastní potřebu, darovat je do registru, věnovat je pro vědu a výzkum, nebo tkáň zlikvidovat.

Statistika česká

BPK ČR (veřejná banka PK ČR) je propojena s celosvětovým registrem. To znamená, že štěpy uložené v ČR mohou být využity v rámci celého světa a naopak. Je v provozu od roku 1994, do zahraničí dodala 80 štěpů, 31 pro děti, 49 pro dospělé. V ČR bylo zatím provedeno 42 transplantací, z toho 1 dospělý, 3 štěpy pocházely z BPK, 39 z jiných zemí, především z Německa, USA, Francie. Dále proběhlo prostřednictvím BPK 6 příbuzenských transplantací – rodiče nechali odebrat pupečnickovou krev narozeného dítěte pro nemocného staršího sourozence. Banka uchovává 4 200 štěpů, celkem bylo odebráno již přes 20 000 – selekce jen mnohobuněčných. Provoz BPK ČR je velmi omezen zejména z důvodu finanční náročnosti (ztrátový provoz, najít kompatibilní štěp je náročné vzhledem k potřebné kompatibilitě štěpu a vysokému počtu jeho možných parametrů, tedy potřebné rozmanité nabídky štěpů).

NCTB, rodinná banka perinatálních tkání a buněk, již jsem klientem a v níž probíhala exkurze, zatím nevydala žádný štěp k transplan-

taci ani do klinické studie. Nyní uchovává cca 1 000 štěpů. Pomohla třem rodinám při takzvaném indikovaném odběru – zajistila a uhradila odběr, odběr pupečnickové krve byl indikován lékařem již před narozením dítěte a pupečnicková krev byla určena pro nemocného sourozence dítěte. U NCTB lze uchovat i tkáň pupečníku.

Lze použít vlastní (autologní) PK pro léčbu leukémie pro dítě samotné?

V tomto případě jde při léčení transplantací krvetvorných buněk nejen o náhradu krvetvorby a imunity, ale také o efekt, kterému se říká GVL – graft versus leukemia efekt, neboli efekt štěpu proti leukémii, kdy částečná neshoda mezi antigeny dárce a příjemce umožní darovaným buňkám imunitního systému lépe rozpoznat a ničit vlastní nádorové buňky, pokud v nějakém malém množství přežijí agresivní transplantační léčbu. Proto v těchto případech nejsou vlastní krvetvorné buňky vhodné. Není tedy vhodná ani vlastní pupečnicková krev, i kdyby leukemický klon neobsahovala. V těchto případech je nejvhodnějším dárce pro transplantaci HLA shodný sourozenec, od kterého lze použít kostní dřev, krvetvorné buňky odebrané z periferní krve nebo pupečnickovou krev, pokud by ji měl uschovanou. (Všechny geneticky podmíněné nemoci včetně leukémie nelze léčit vlastní pupečnickovou krví.)

Nevýhoda odebrání pupečnickové krve

Dotepání pupečníku alespoň jednu minutu je dle WHO obecně doporučováno: Delayed umbilical cord clamping (not earlier than 1 min after birth) is recommended for improved maternal and infant health and nutrition outcomes. goo.gl/S6s8rC

(Níže v mnoha českých porodnicích nedotepí, pokud na tom netrváte, obzvláště při odběru pupečnickové krve.)

Dotepání pupečníku a odběr pupečnickové krve

Na základě analýzy studií (NCTB) věnujících se této problematice, především na základě doporučení Americké asociace porodníků

a gynekologů (ACOG) a Společnosti kanadských porodníků a gynekologů (SOGC), je stanovisko následující: pokud matka netrpí nedostatečným přísunem železa v průběhu těhotenství a je nejméně ve 37. týdnu gravidity, přestřížení pupeční šňůry za 30–60 sekund po porodu je bezpečné pro dítě, a přesto umožní provedení odběru adekvátního množství pupečnickové krve. Množství odebrané krve závisí i na dalších faktorech, jako je například tloušťka pupeční šňůry a srážlivost krve.

Jako zdroj byl uveden goo.gl/XPTa2A, kde citují: „The proportion of units that met initial screening criteria decreased significantly from 39% with immediate umbilical cord clamping to 17% in cases in which there was a 60-second delay in umbilical cord

clamping.“ (Pokud se pupečník nepřeruší hned, ale po minutě, klesá výtěžnost PK z 39 % na 17 %.)

Dále zdroj goo.gl/2YmxiJ, který konstatuje v závěru, že „there was no significant difference in blood iron levels between the early versus late clamping groups months after birth, despite variable clamping times, variable months to measurement, and delivery via C-section versus vaginal birth.“ (Nebyl významný rozdíl ve vlivu na zdraví dítěte, pokud se přerušil pupečník až po minutě místo po půl minutě.)

Rodičům, kteří preferují dlouhou dobu dotepání a zároveň si přejí uchovat perinatální buňky svých dětí, se nabízí možnost odběru tkáně pupečníku. Při odběru tkáně pupečníku doba dotepání nemá na kvalitu odebrané tkáně žádný vliv. Tkáň pupečníku lze odebrat při dotepání trvajícím i několik minut.

Jak jsem se stal klientem banky pupečnickové krve (PK) aneb praxe v českých porodnicích 3 roky zpět

V rámci hektického předporodního období jsem mimo jiné narazil na zmínku o odběru pupečnickové krve. Neměl jsem čas to příliš zkoumat, zdálo se to v té době sice jako drahá, ale naprosto neškodná pojistka pro strýčka příhodu. Porodnice, kterou jsme si vybrali, to umožňuje, nic nestálo v cestě objednat odběr pupečnickové krve. Až po porodu (v třetí době porodní) nám byla řečena informace, že dotepání pupečníku kvůli odběru pupečnickové krve není „možné“ (viz výše). Personál čekající na odběr PK nebyl při porodu „přínosem“, tlačil na břicho mé ženy (min. nedoporučovaná praktika) – bez záznamu ve zdravotní dokumentaci. Vlastní odběr se zdařil, krev byla použitelná, teprve pak člověk platí poplatek za podaný odběr ve výši cca 20 000 Kč. Od té doby platíme roční poplatek za mražení 1 600 Kč, nicméně poplatek za uložení lze zaplatit dopředu na 5, 10 nebo 20 let se slevou.

goo.gl/xEtq2Y

Závěrem bych byl rád, abyste si udělali názor svůj, než budete číst můj. Další informace můžete najít na goo.gl/dCcJhp.

(Pokud chcete znát i můj názor, zde je. Vnímám jsem a vnímám pupečnickovou krev jako pojištění nikoli pro dítě, které darovalo pupečnickovou krev, ale pro jeho případné sourozence. U dalšího dítěte pravděpodobně upřednostníme dotepání pupečníku a jeho pozitivní vliv na zdraví dítěte než odběr krve, i kdyby po půl či celé minutě. Pokud plánujete jediné dítě a chcete dotepávat, nevidím smysl odebírat pupečnickovou krev. Pokud plánujete více dětí, matka netrpí nedostatečným přísunem železa v průběhu těhotenství a je nejméně ve 37. týdnu gravidity, zvažte odběr pupečnickové krve po minutě výměnou za „nevýznamný rozdíl ve vlivu na zdraví dítěte“.

Ve všech případech, i po dlouhém dotepání pupečníku, je možnost odběru tkáně pupeč-

níku (10 000 Kč). Po doběhnutí klinických studií, po schválení k běžné léčbě lze očekávat využití kmenových buněk z tkáně pupečníku již během pár let kýmkoliv na rozdíl od PK.)

Máte o exkurzi v pracovní den dopoledne zájem? Napište mi, na jaře by mohl být další termín.

Problémy s Mensou

Jan Beneš, hb.beny@gmail.com; text byl redakčně krácen a prošel pravopisnou korekturou

Informační revoluce sebou přinesla nepředvídatelné množství komunikačních zařízení, sociálních sítí a způsobů, jak se lidé mohou navzájem poznat, poznávat svět a vědu a vzdělávat se. Mensa byla založena jako organizace pro nadprůměrně inteligentní jedince, pro rozvoj inteligence, jako sociální kruh pro lidi, kteří si neměli moc co říci s ostatními, ale je tomu tak pořád? Nejde ale jen o sociální síť. Co se děje s Mensou jako takovou?

Já jsem vstoupil do Mensy, když mi bylo 17 let, se skóre, které „statisticky“ porazí drtivou většinu Mensanů, ale co dál? Snažil jsem se opakovaně chodit na setkání Mensy, ale nenašel jsem člověka, se kterým bych si rozuměl. Většina fečí mi přišla nudná, občas až hloupá a nedokázal jsem najít v sobě chuť se zapojit. Nikdo ke mně nebyl nepřátelský, jen jsem necítil potřebu kohokoliv z těchto lidí znát. Znal jsem středoškoláky, kteří by, alespoň zdánlivě, „nakopali“ mnoha členům Mensy zadky, co se inteligence týče, a neměl jsem s těmito Mensany nic společného kromě členství v Mense. Po asi pěti setkáních jsem se rozhodl, že Mensa není pro mě, a odešel jsem.

Po rocích jsem se rozhodl vyzkoušet to znovu. Má introverze za tu dobu velice poklesla, stejně jako mé ego a zvážil jsem, že to stojí za zkoušku. K mému překvapení, nejen že nedošlo k pozitivní změně, ale zdálo se mi, že to bylo horší. (...) Co ale také na těch setkáních vůbec dělat? Hrát Bang!? To jako vážně? Přihlásil jsem se do elitní skupiny lidstva, abych hrál karetní hru? (...) Noví lidé, kteří očekávají něco trochu... „chytřejšího“ tedy nejsou z takových setkání vůbec nadšení a nevydrží dlouho. Zůstanou jen nadšenci, extroverti, členové, co již byli v Mense roky, nebo lidé, kterým takové „flákání“ nevadí.

(...)

Již nepotřebujeme speciální spolky, abychom si našli lidi se společnými zájmy. Již nepotřebujeme mít příležitostnou přednášku o inteligenci, když jich je tolik každý den po celé zemi. Již nepotřebujeme zájmové skupiny v Mense, když existují kurzy a zájmové skupiny mimo Mensu a často s větší základnou a kvalitnější výukou, nejen ve fyzickém světě, ale také online. (...) Každé téma, které kdy Mensa mohla použít při svých aktivitách (ale často nepoužívá), je volně ve světě okolo nás v mnohem větší kvalitě a čím inteligentnější mensan, tím si to zpravidla uvědomuje více.

Mensa se stále snaží. Stále pořádá zajímavé přednášky, setkání, akce... Ale ani náhodou nemůže konkurovat informační revoluci, nespokojeným nováčkům, ani chybám v IQ testech. Jak by taky mohla? Nevyvinula

se. Vše je pořád stejné a následky jsou rok od roku horší. Schopní lidé Mensu opouštějí. (...) Nevím, zda se toto může změnit. Možná správný člověk, se správným zápalem a správným nápadem tohle ještě může změnit. Musela by to ale být pořádná revoluce a lidem by se muselo chtít. Chce se vám něco změnit? Nebo to máte rádi vše, jak to je?

Souhlasíte s tímto názorem?

Vnímáte v Mense prostor pro zlepšení?

Zapojte se do diskuse na intranet.mensa.cz.

Tamtéž najdete i kompletní text příspěvku.

Cesta

Šárka Randlová, sarka.randlova@seznam.cz

*Po dešti ani památka
tak šlapu prachem cest.
V dáli se vine cestička,
nechám se po ní vést.*

*Kam mě ta cesta zavede,
opravdu nemám zdání,
jen aby našla správný směr,
je mé jediné přání.*

*V ruce mám kompas
střelka se točí -
čekám až šipka
na sever skočí.*

*Sever či západ
co na tom sejde,
zas půjdu po cestě,
jinak to nejde.*

INZERCE

Navštivte nový MensaShop

**oblečení
gadgets
poukazy
vizitky
knihy
a další**

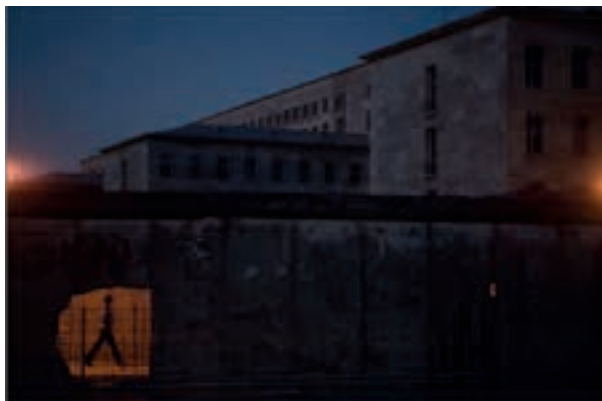
novy.mensashop.cz

International Photo Competition

The IPC 2017 winners have been selected, and were presented at the IBD in Nice in October. The theme was „BORDERS“.

Mensa embraces all cultures, countries, religions, languages, races and great minds. There is one special place where all of these converge — the art of photography. A true meeting place of minds, a common language we can all share.

Since 2004 the Mensa Convergence Project has sought entries from around the Mensan world for the International Photocup competition. It is anticipated that over time participation will increase to embrace all national and emerging Mensa chapters as well as direct International members, so the winner will merit the title „Mensa International Photographer of the Year.“

1. NORWAY; *Border Wall*; Dag Thrane

3. SERBIA; *The Border of Hearing*; Ranko Đurović

2. SOUTH AFRICA; *Detour*; Christian von Wechmar

4. FRANCE; *Fly, you fools*; Lucas Vayre

Charitativní večer korejské Mensy

Z článku Mensa Korea Hosts First Charity Bash, Mensa World Journal #061, February 2018, přeložila Adéla Vicherková.

V sobotu 11. listopadu 2017 pořádala korejská Mensa první charitativní večer ve prospěch Korejské společnosti pro boj s dětskou rakovinou. Akce se konala ve světově známé čtvrti Gangnam, na náměstí La Felice Art.

Je to jedna z mnoha charitativních společenských akcí pořádaných korejskou Mensou. Mezi další patří například darování krve a tento rok také dobrovolnická činnost pro nadcházející zimní olympijské hry. Charitativní večer zahrnoval aktivity jako aukce, hry a klavírní představení. Více než stovka Mensanů do aukce darovala různé předměty, věnovala jí svůj čas a užila si výborné jídlo a pití.

Korejská Mensa každý rok hostí mnoho akcí podporujících budování přátelství, spolupráce a komunikace mezi svými členy. Toto jí pomáhá při utváření cesty k zapojení dalších dobrovolníků a k budování pozitivní image korejské Mensy.

Poté, co charitativní večer sklidil obrovskou podporu, korejská Mensa navrhuje, že by se tato charitativní party mohla konat každý rok.

Konference s charismatem

Z článku „A Conference With Charisma“, Mensa World Journal #060, str. 8, přeložil Michal Huber.
Původní autor: Thorsten "TeeKay" Kreissig, Mensa Germany
Fotky: Aleksandra Borovic, Mensa Serbia

O problémech nadaných v Evropě

Řecké slovo pro nadání je charismatikotita. Nadání znamená „velká propůjčená síla nebo talent“. „Možná právě proto je pro veřejnost tak těžké akceptovat toto slovo. Nebo za to může nedostatečná znalost tématu? Každý považuje své dítě za nadané, ale vědí lidé vůbec, co to znamená být nadaný? Koneckonců mluvit o nadání je v mé zemi stále tabu“.

Takto popsala Sotiria Kotopoulou problémy, kterým musela čelit poté, co byl její syn označen za nadaného již v první třídě základní školy v Athénách. Matka tří dětí popsala svoji cestu od zmateného a vystresovaného rodiče až k oficiální konzultantce Mensy Řecko v tématice nadaných dětí, kterou se stala v roce 2016. V této nové dobrovolnické pozici diskutovala s rodiči, ale také s představiteli Mensy o následujících otázkách:

- V jakém stavu je identifikace a podpora nadaných dětí v Řecku?
- Jaký postoj zaujímá řecká veřejnost k nadaným?
- Jakým problémům čelí nadané děti v řeckém vzdělávacím systému?
- Dostávají rodiče nadaných dětí podporu, kterou potřebují?
- Co dělá Mensa Řecko, aby jim pomohla?

Klidně nahraďte „Řecko“ jménem vaší rodné země a získáte tak důvod, proč Mensa Srbsko hostila první mezinárodní vědeckou a profesní konferenci: „Nadání – Identifikace a Podpora“ v Novem Sadu (od 29. září do 1. října 2017). Cílem bylo sdílet nové nápady a informace z různých zemí Evropy, které by mohly pomoci zlepšit situaci nadaných dětí a teenagerů. Vše bylo organizováno malým, ale velmi efektivním týmem řízeným Aleksandrou Borovic a Predragem Djukicem (předsedkyně a místopředseda Mensy Srbsko). Konference

se také zúčastnili vysoce kvalifikovaní přednášející z řad výzkumníků, zkušených učitelů a dalších expertů v oblasti vzdělávání, a to především ze Srbska, z Chorvatska, ze Slovinska, z Černé hory a z Makedonie. Velkým přínosem konference byla možnost rodičů i učitelů získat odpovědi na své otázky přímo od fundovaných expertů. Malý tým překladatelů umožnil svou práci zapojení všem přítomným expertům a delegátům.

Spojení znalostí

Po oficiálním zahájení v sále regionálního parlamentu Vojvodiny se mohli všichni přítomní zúčastnit tří bloků intenzivních přednášek (10–15 minut), které nabídly zběžný přehled o současné situaci na Balkáně i v dalších evropských zemích. Čtyři další přednášky, každá po 120 minutách, se zabývaly již více

specializovanými diskuzemi, které umožnily efektivnější výměnu kontaktů mezi obdobně zaměřenými účastníky konference.

Stále se však naráželo na jeden ústřední motiv: vědomí toho, že podpora nadaných je jeden z hlavních aspektů při tvorbě udržitelné, ekonomicky stabilní a tolerantní společnosti. Každý potenciál, ať už ve sportu, hudbě nebo akademických tématech, by měl být objeven a rozvíjen do skutečného talentu.

Posilování takového postoje však bude možné, pouze pokud se budou zároveň plnit konkrétní cíle:

1. Zvýšení povědomí o nadání ve společnosti a médiích.
2. Školení učitelů, rodičů a politiků o zvláštních potřebách nadaných.
3. Zviditelňování nových učebních metod a vzdělávacího prostředí.
4. Zajištění potřebných finančních prostředků pro tyto snahy.

Spousta přednášejících vyjádřila svou lítost nad velkým množstvím definic nadání a většina z nich pracovala s modelem, který vyvinul Robert Gagné. Tento model zahrnuje komplexní pohled na vnitřní i vnější osobnostní faktory, stejně jako na vzdělávací prostředí. Výsledkem je vyvinutí „daru“ do skutečného „talentu“, který poté může zářit.

Kreativita je základ

Všichni přítomní experti se shodli, že kreativita u dětí je jednou z nejzásadnějších a zároveň nejrizikovějších vlastností, které mohou být snadno zničeny zastaralými vzdělávacími metodami. Při pohledu do minulosti je jasné, že rozvoj kreativity je základem pro myšlení nad běžný rámec věcí. Příklady inovátorů z dob minulých, jako jsou Nikola Tesla, Samuel Morse, nebo Guglielmo Marconi,

perfektně dokazují potřebu výrazných, a hlavně udržitelných změn. Vlivný srbský výzkumník Dr. Ranko Rajovic, který se zabývá studiem kreativity, poukázal na fakt, že sedm z deseti nejžádanějších profesí současnosti vůbec neexistovaly před pouhými deseti lety.

Ačkoliv si děti najdou řadu způsobů, jak se vyhnout nudit, tak bohužel ne všechny jim pomáhají. Paní Sotiria měla štěstí, protože se jí dostalo podpory od učitelů jejího syna. Ti ji upozornili na problémy, které má její syn v nedostatečně stimulujícím prostředí školy. Jeho učitel si všiml, že látka, která je běžně probírána na hodinách, nebyla pro jejího syna dostatečně motivující a nikdo mu nerozuměl. Proto rodičům doporučil, aby se synem navštívili psychologa. Synovi bylo tehdy pouhých šest let, když začal napodobovat chování svého autistického spolužáka, protože si myslel, že tak unikne typické školní výuce.

Znovuzavedení diskuze na téma, co v takovýchto případech dělat, bylo dalším bodem konference. Během posledních let měly velmi pozitivní dopad různé

alternativní způsoby výuky. Vedle pokročilých svobodnomyslných vzdělávacích metod 19. století Marie Montessori nebo Waldorfské školy Rudolpha Steinera přes myšlenky školy v Summerhill až k dalším typům vzdělávání, jako například NTC Systém Ranka Rajovice. Za jeden z nejlepších výsledků se může považovat i oficiální spolupráce Mensy České republiky s Mensa Gymnáziem v Praze. Tento úspěšný projekt je součástí širokého množství programů pro děti a teenagery, které Mensa ČR nabízí dětem, školám a rodičům nadaných dětí. Mezi tyto programy patří i „Den s Mensou“, kdy členové Mensy navštěvují školy s testováním, prezentací aktivit herních klubů i přednáškou o nadání pro pedagogy, dále také pravidelné letní tábory a setkání rodin s nadanými dětmi.

Pokrokovější vzdělávací prostředí

Již mnoho let učí nizozemská specialista na nadané děti Charlotte Hoyng skupinky dětí od čtyř do čtrnácti let, které byly identifikovány jako nadané (IQ 130+) nebo nadprůměrně inteligentní (IQ 120+). Charlotte si však vždy

libovala v komplexní práci s nadanými, v porovnání s prací mnoha jejich kolegů, kteří se cíleně věnovali jen specializovaným oblastem. Proto se nespecializuje a učí velké množství předmětů, jako například angličtinu, matematiku, fyziku, technologii designu nebo vědu. Podle Charlotte se typické problémy nadaných projevují v celém způsobu jejich myšlení a v osobnostních znacích. Příkladem může být strach z neúspěchu a perfekcionismus. Její práce tak zahrnuje experimentování při řešení těchto problémů ve třídě a často se studenty na toto téma diskutuje. Nejpraktičtější řešení jsou podle ní založena na důvěře a vzájemné podpoře.

„S dětmi totiž mluvím jako se sobě rovnými. Inteligenci si rovni jsme, ale já mám náskok, co se týče znalostí a emočních zkušeností.“

Mít dobré výsledky však nestačí. Inovativní učitelé totiž musí také zpopularizovat své metody v médiích a společnosti. Mediální pozornost a zviditelnění ve společnosti jsou velmi důležité. Pomocí těchto akcí se totiž téma nadaných dostává do médií a tím také do povědomí lidí. Skvělými příklady, kdy se národním Mensám dostalo mediálního přijetí, jsou Logická olympiáda v České republice a Slimmer-IQuiz v Nizozemsku.

Politická podpora

Mensa Srbska má to štěstí, že někteří její členové vstoupili do politiky, a tak má dobré konexe na představitelů Srbska. Zahájení konference se tak konalo v budově parlamentu autonomní provincie Vojvodina a o samotné zahájení se postarali Zoran Djordjevic, člen Mensy, ale také ministr práce, zaměstnání, sociálních věcí a veteránů a Mihalj Njilas, regionální tajemník pro vzdělávání a správu. Oba ve svých projevech vyzdvihli podporu ze strany Srbska a provincie Vojvodiny a zdůraznily důležitost včasného rozpoznání nadání a podpory kreativity ve snaze vychovat silné a sebevědomé jedince, kteří budou flexibilní a otevření novým myšlenkám. Docílit by toho chtěli vytvořením vzdělávacího systému umožňujícího maximální rozvoj všem

dětem a studentům, bez ohledu na nadání. Oba řečníci se shodli, že to je jediná možnost, jak úspěšně čelit problémům současnosti.

Na viděnou v Bělehradě 2018?

Připravít nás i naše děti na budoucnost, která se bude měnit rychleji než kdykoliv předtím, je velkým úkolem, před kterým stojíme. Je to však možné jen pokud se jedinci, stejně jako politická scéna, dokáží oprostit od rozhodnutí založených na strachu. Bylo by skutečně skvělé, kdyby Mensa Srbska mohla zkombinovat pokračování této konference a EMAG 2018, který bude hostit tento rok. Tato kombinace by byla perfektní příležitostí, jak pozvat a zapojit ještě více účastníků z jiných zemí a vytvořit návaznost. Aby to však bylo možné, bude potřeba příspěví mezinárodní Mensy, stejně jako národních organizací. A tak můžeme jen doufat, že se všichni setkáme a budeme tak podporovat nadání u dětí, což je jeden z hlavních cílů Mensy.

Výzvy v řízení stále rostoucí národní Mensy

Peter H. Hellmonds, zástupce předsedy německé Mensy

Z článku Challenges in Managing a growing national Mensa, Mensa World Journal #061, February 2018, přeložila Adéla Vicherková.

V tomto roce došlo v německé Mense k zásadním změnám, většina členů Rady totiž odstoupila před koncem svého funkčního období. Tato událost si vyžádala nové volby a donutila nás přehodnotit, jak dále řídit naši Mensu, jejíž členská základna se vyšplhala až na 13 500 členů.

Poslední pravidelné volby do naší pětičlenné Rady se konaly v dubnu roku 2016 před pravidelnou valnou hromadou. Od té doby

celkem pět členů, včetně jednoho ze dvou, kteří byli nominováni na uvolněná místa, odstoupilo. Některá odstoupení můžeme vysvětlit osobními důvody, ale pokud členové Rady odstupují v takové počtu, je to známka hlubšího problému.

Podle našich stanov jsme museli vyhlásit nové volby do Rady Mensy. Přihlásilo se 24 kandidátů. Volby se konaly elektronickou cestou od konce srpna do konce září a výsledky byly vyhlášeny teprve deset dní před zasedáním mezinárodní rady ve francouzském Nice. Ač jsem ve svém proslovu projevil zájem o práci na mezinárodních tématech, byl jsem trochu překvapen, že jsem byl zvolen jako poslední stálý člen Rady a zároveň požádán, abych se ujal funkce zástupce naší nové předsedkyně Tiny Acham a reprezentoval německou Mensu na mezinárodním zasedání.

Co nás čeká? Počet členů Rady jsme upravili naposledy v roce 1990, když jsme měli jenom okolo 1000 členů. Mezitím počet členů stoupl více jak třináctkrát a s tím také počet aktivit, skupin a rozhodnutí. V neposlední řadě také rozpočet a očekávání od našich členů. Se všemi těmito věcmi je potřeba se vypořádat.

Zatímco pro některé funkce jsme najali a platíme externí služby, hodně práce dělají dobrovolníci. Tam, kde máme stanovené role koordinátorů a sestavené týmy, věci běží hladce, ale v jiných oblastech aktivita hodně závisí na jednotlivých členech Rady. Vidíme zde nelehký úkol, a to posílit naše dobrovolníky. Členové Rady by se měli soustředit na povinnosti, nikoliv dělat vše sami.

Tyto myšlenky jsme představili našim členům při jednodenní diskuzi, která se konala v průběhu našeho mensovního víkendu na konci října. Obdrželi jsme mnoho návrhů, které se stanou základem pro sestavení promyšlené strategie. Poté se musíme zabývat hlavním úkolem, a to přepsáním našich stanov a směrnic v tomto duchu.

Čeká nás dlouhá cesta a jistě nebude snadné zároveň pracovat v současném systému, a přitom vytvářet novou strukturu. Přejte nám tedy, prosím, pevnou ruku a zůstaňte v klidu, zatímco my budeme pracovat na tom, abychom vám v příštím roce přinesli potřebné změny.

JAK NEMLUVIT SE SVÝMI DĚTMI

stinná stránka chvály

Po Bronson (americký novinář a spisovatel); nymag.com/news/features/27840;
z originálu přeložila a upravila Jana Tomašítková

K čemu nás může inspirovat kluk jako Thomas?

Thomas chodí do páté třídy velmi prestižní školy. Už od malička neustále slyší, že je chytrý, a to nejen od svých rodičů, ale od každého dospělého, se kterým se setká. Jeho extrémně vysokou inteligenci již potvrdilo i několik testů. Vědomí, že je chytrý, ale Thomasovi kupodivu ve škole moc nepomáhalo. Místo toho, aby se pouštěl do všech svých školních úkolů sebevědomě a s elánem, děl se přesný opak. „Thomas nechtěl zkoušet věci, ve kterých nebyl úspěšný,“ vzpomíná Thomasův otec, „jakmile mu něco nešlo, prohlásil ‚tohle mi nejde‘ a bez váhání to vzdal.“ A tak si Thomas rozdělil svět na věci, ve kterých byl přirozeně dobrý, a na věci, které mu nešly.

V prvních ročnících nebyl Thomas moc dobrý v hláskování, a tak se prostě rozhodl, že hláskovat už nikdy nebude. Když poprvé viděl zlomky, vzepřel se. A největší překážkou bylo psaní psacím písmem. Učitelka trvala na tom, aby žáci používali při psaní úkolů psací písmo, Thomas to však odmítl. Nakonec psací písmo zvládl, ale hlavně díky svému otci, který ho stále přesvědčoval, že to, že je chytrý, neznamená, že se nemusí snažit.

Proč dítě, které svou inteligencí patří mezi ty nejnadanější, postrádá sebevědomí při řešení běžných školních úkolů?

Thomas není sám. Po desetiletí bylo potvrzováno, že většina nadaných dětí podceňuje své schopnosti. Tyto děti raději přijímají nižší standardy úspěchu a očekávají od sebe méně. Neuvědomují si důležitost úsilí a tvrdé práce a také se příliš spoléhají na své rodiče.

Většina rodičů si myslí, že když chválí své děti, jak jsou chytré, dělají pro ně dost. Ale nový výzkum začíná tvrdit něco jiného. Štítek „inteligentní“ nezachraňuje dítě před špatným výkonem. Může ho dokonce způsobovat.

Psycholožka Carol Dwecková společně se svým týmem z Kolumbijské univerzity v rámci svého zkoumání vlivu chvály na výkon studentů provedla sérii pokusů v pátých třídách newyorských základních škol. Výzkumníci brali děti po jednom ze třídy a nechali je napsat IQ test, který se skládal z několika jednoduchých úloh, které všichni snadno zvládli. Poté byl každý žák pochválen. Žáci byli však náhodně rozděleni do dvou skupin. První skupinu žáků pochválili větou: „Je vidět, že na tohle jsi chytrý,“ a druhou „Je vidět, že jsi pracoval opravdu usilovně.“

Proč jen jediná věta chvály? „Chtěli jsme zjistit, jak jsou děti citlivé,“ řekla Dwecková, „a měli jsme tušení, že i jedna věta může mít na výsledek vliv.“

Do druhého kola testů si mohli žáci vybrat ze dvou úrovní – buď těžší test, díky kterému se ale hodně naučí, anebo lehký test, podobný tomu prvnímu. 90 % z těch, co byli chváleni za snahu, si vybralo těžší test. Většina pochválených za inteligenci si vybrala test lehčí.

Proč se tohle stalo? „Když chválíme děti za jejich inteligenci,“ popisuje Carol Dwecková ve svém výzkumném shrnutí, „vlastně jim tím říkáme: vypadej chytré, nedělej chyby.“ A proto si vybrali lehčí test. Vybrali si možnost vypadat chytré a vyhnout se zesměšnění.

Následně byl předložen oběma skupinám velmi obtížný test. Jak se očekávalo, nikdo ho nezvládl. Ale každá skupina reagovala jinak. Ti, kteří byli chváleni za snahu, většinou tvrdili, že neuspěli, protože se na tento test dostatečně nesoustředili, snažili se o vyřešení ze všech sil a dokonce říkali, že se jim test líbil. To se však nedalo říct o druhé skupině. Ti se domnívali, že jejich neúspěch je důkaz toho, že vlastně vůbec nejsou chytrí. „Na první pohled bylo jasné, jak to pro ně bylo zdrcující. Potili se a cítili se mizerně.“

Nakonec byl všem žákům předložen jednoduchý test, podobný tomu na začátku. Žáci, kteří byli pochváleni za snahu, se oproti prvnímu testu o 30 % zlepšili. Žáci, kterým bylo řečeno, že jsou chytrí, se o 20 % zhoršili.

„Zdůraznění snahy dává dětem naději, že mají kontrolu nad svými úspěchy,“ vysvětluje Carol Dwecková, „zdůraznění přirozené inteligence mu stanovuje určitou latku a zároveň neposkytuje žádný recept na to, co dělat, když se nedaří.“

Carol Dwecková chtěla svůj výzkum dále prohloubit, a tak provedla na střední škole v Harlemu jiný experiment, který měl za cíl zjistit, co by vedlo ke zlepšení prospěchu studentů v matematice. Rozdělila si studenty do dvou skupin. Každá skupina měla chodit na osmihodinový workshop. První skupina se zaměřovala na způsoby učení matematiky, druhá také, avšak se speciálním modulem o tom, že inteligence není vrozená. Tito studenti si četli různé články o tom, jak mozek vytváří nové neurony a nová spojení, když je postaven před nové výzvy. Po dvou hodinách speciálního modulu se ihned začaly projevovat výsledky. Studentům, kteří prošli tímto modulem, se okamžitě začaly zlepšovat známky v matematice a také přístup k učení.

Jediným rozdílem mezi těmito dvěma skupinami bylo pouhých 50 minut, kdy se místo matematiky děti učily jednu prostou myšlenku, že mozek je sval. Když ho budeme posilovat, budeme chytrější.

Snaha je opravdu důležitá. A proto by rodiče neměli chválit výsledek, ale spíše cestu k němu a snahu, kterou do řešení problému dítě vloží.

Upřímnost chvály je také rozhodující. Stejně, jako my dospělí můžeme poznat neupřímný kompliment, i děti si lehce dokáží vyvodit skrytý význam chvály. Newyorská profesorka psychiatrie Judith Brook také vysvětluje: „Chvála je důležitá, ale nesmí to být jen prázdná slova. Musí být postavená na něčem skutečném, konkrétním, na něčem, co děti opravdu udělaly nebo zvládly.“ Pokud dítě slyší

chválu, kterou vnímá jako bezpředmětnou, přestane chvále obecně přikládat význam.

Když se studenti dostanou na střední školu, hodně z nich se těžce přizpůsobuje novému prostředí, které je mnohem náročnější. Ti, co vždy spoléhali na své vrozené schopnosti, začínají zjišťovat, že zřejmě nadání nejsou. Často pak studijních úspěchů nedosáhnou, protože fakt, že by se museli snažit a pro získání dobrých známek se učit, považují za selhání. Při rozhovorech s výzkumníky se jich mnoho přiznalo, že vážně zvažují podvádění.

Studenti se k podvádění uchylují většinou proto, že nenašli strategii, jak zvládat neúspěch. Tento problém se zhoršuje, když rodiče ignorují jejich selhání a trvají na tom, že příště se to povede. Dítě, které nemá příležitost rozebrat své chyby, se z nich však nikdy nemůže poučit.

Můj syn Luke navštěvuje mateřskou školu. Poté, co jsem se seznámil s výzkumem Carol Dweckové, jsem začal Luka chválit jiným způsobem. Snažil jsem se chválit konkrétní věci a vynaloženou snahu. To se snadněji řekne, než udělá, ale co se děje v hlavě pětiletého kluka? Podle toho, co vidím, se 80 procent jeho mozku zabývá dlouhými scénáři, ve kterých hlavní role hrají jeho hračky.

Ale každý večer vypracovává úkoly z matematiky a musí číst nahlas ze slabikáře.

Jsou to sice krátké úkoly, ale často se nesoustředí a nechává se vždy strhnout něčím jiným. Chválil jsem ho tedy za to, že dokázal udržet celou dobu pozornost. Po fotbalovém zápase jsem chválil jeho snahu přhrávat, místo toho, abych mu řekl jen „byl jsi skvělý“.

Přesně tak, jak z výzkumu vyplývalo, tento druh chvály mu pomáhal všimnout si, jaké postupy by mohl použít příště. Bylo neuvěřitelné, jaký vliv měla pouhá změna formulace chvály.

Jediný, kdo tímto novým režimem trpěl, jsem byl já. Chválením pouze jedné projevené schopnosti nebo splněného úkolu jsem neustále docházel k závěru, že mnoho ostatních jeho vlastností zůstává nedoceněných. Zjistil jsem, že chválit ho univerzálním „jsi skvělý, jsem na tebe hrdý“ byl můj projev bezpodmínečné lásky.

Své děti neustále vystavujeme nemilosrdnému tlaku. Snažíme se pro ně najít ty nejlepší školy a chválou se snažíme změkčit dopady, které snaha uspět v tvrdém světě na naše děti má. Máme na ně velké nároky, které skrýváme za nekončící proud pochval.

Nakonec jsem si uvědomil, že když nebudu svému synovi říkat, že je chytrý, bude na něm, aby si udělal o své inteligenci vlastní závěr. Když ho hned začnu chválit, je to jako bych mu hned řekl výsledek domácího úkolu – přichází o možnost přijít si na to sám.

Ale opravdu to můžu nechat na něm? Jsem pořád starostivý rodič. Dnes ráno cestou do školky jsem si syna vyzkoušel: „Řekni mi ještě jednou, co se děje ve tvém mozku, když musí přemýšlet nad něčím obtížným?“ „Zvětšuje se jako sval,“ odpověděl mi, stejně jako už několikrát předtím.

Postřehovka

Hana Kotinová, hana.kotinova@mensa.cz

Mezi horní a dolní mřížkou je několik rozdílů. Najdete je?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	
2	1	1	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	
3	0	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	1	0	1	1	1	0	0	
4	1	1	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	0	
5	0	1	1	1	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1	
6	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	
7	0	1	1	0	1	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	1	0	1	1	0	0	1	0	0	
8	0	1	0	1	1	0	1	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	1	0	0	
9	1	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	
10	0	0	1	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	1	0	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	1	0	
11	0	1	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0	
12	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	
13	1	0	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	
14	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	1
15	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0
16	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	
17	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	
18	1	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	1	0	0	1	0	1	
19	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1	
20	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	0	0	0	1	

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0
2	1	1	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0
3	0	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1	0
4	1	1	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	1
5	0	1	1	1	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1
6	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0
7	0	1	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	1	0	1	1	0	0	1	0	0
8	0	1	0	1	1	0	1	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	1	0	0
9	1	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	1	0
10	0	0	1	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	1	0	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	1	0
11	0	1	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0
12	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1
13	1	0	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1
14	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0
15	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0
16	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0
17	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1
18	1	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	1	0	0	1	0	1
19	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1
20	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	0	0	0	1

Sudoku

Měsíčník Sudoku-k, www.sudoku-k.eu

Cílem je doplnit čísla 1–9 do všech řádků, sloupců a velkých čtverců. Sudoku-k je výjimečné v tom, že je lze řešit logickou cestou bez pomůcek (tužka a guma nebo poznámky na okraji).

Ve variantě se zeleně vyznačenými diagonálami se čísla 1–9 musejí vyskytnout právě jednou i v každé z diagonál.

	6						1	
		4	5		7	6		
				2				
	5			9			8	
		6	1		3	2		
	3			4			9	
				8				
		8	3		2	5		
	1						2	

							2	
	1	8	2			5		
	6				4			
	7			2	3			
	9						5	
			8	9			3	
			4				1	
		7			1	3	8	
	8							

Máte příspěvek do Bystřilny?

Pošlete nám jej na adresu redakce@mensa.cz

Rovnice

Hana Kotinová, hana.kotinova@mensa.cz

Písmena nahradte číslicemi tak, aby všechny rovnice vyšly.

A	+	<table> <tr><td>2</td></tr> <tr><td>3</td></tr> <tr><td>4</td></tr> <tr><td>5</td></tr> </table>	2	3	4	5	×	<table> <tr><td>B</td></tr> <tr><td>C</td></tr> <tr><td>D</td></tr> <tr><td>E</td></tr> </table>	B	C	D	E	=	<table> <tr><td>94</td></tr> <tr><td>98</td></tr> <tr><td>110</td></tr> <tr><td>88</td></tr> </table>	94	98	110	88
2																		
3																		
4																		
5																		
B																		
C																		
D																		
E																		
94																		
98																		
110																		
88																		

Hrátky s letopočtem

Hana Kotinová, hana.kotinova@mensa.cz

- Jak dlouhá je nejdelší řada po sobě jdoucích přirozených čísel, jejichž součet je roven 2018?
- Jak dlouhá je nejdelší řada přirozených čísel, kde každé číslo je vyšší než číslo předchozí (ne nutně o jedna) a kde součet všech čísel je 2018?
- Jaký je součet všech použitých číslic, jestli letopočet 2018 vyjádříme ve dvojkové, trojkové, devítkové a desítkové soustavě?

Zahradník

Vladimíra Holubová, redakce@mensa.cz

Zahradník dostal za úkol vysázet deset stromů do pěti řad, v každé řadě vždy po čtyřech stromech. Jak to vyřešil?

INZERCE

SUDOKU

PRO POKROČILÉ

- nápovědy
- PŘEDPLATNÉ
- soutěž
- SUDOKOVÁ ŠKOLA

www.sudoku-k.eu

Řádková inzerce

Básnická sbírka „**Na chvíli zavři oči**“ více než sedmdesátí nejlepších básní Václava Brázdy, které vás dostanou do zasněné nálady a přivedou k úsměvům, je k dispozici na MensaShopu. Vázaná kniha velikosti A5 je velmi hezky graficky zpracovaná s prostorem na věnování; hodí se tak i jako milý a originální dárek.

Věděli jste, že z energie na výrobu jedné plechovky by se mohlo vyrobit 20 recyklovaných plechovek? Recyklací 1000 kilogramů papíru zachráníte 13 stromů, proto bych vás chtěl požádat, abyste začali **recyklovat a chránit naši planetu**. Jakub O.

Život s autíkem. O problematice soužití s autistickým dítětem se můžete dočíst na mém blogu javoba.blog.cz, kde s námi můžete prožívat naše rozdílné světy. Budu se těšit. Barbora Bahledová

Vladimír Kutálek – předseda SIG Peníze, dlouholetý finanční poradce publikující na mesec.cz a mwiki.cz. Rád vám poskytnu své **služby v oblasti úvěrů, investic, pojištění**. Kladu důraz na finanční i na nefinanční analýzu vašich potřeb. Doporučuji zavolat nebo napsat ihned. Jen tak budu mít volný čas na to, abych vám pomohl. 777993490, vladimir.kutalek@abdcdfinance.cz

Nabízím **korektury a redigování textů** v češtině – seminární a diplomové práce, články, e-booky, prezentace, weby. Pro členy Mensy sleva, ceny dohodou podle rozsahu úprav a množství. Mgr. Lucie Peláková, lucie.pelakova@mensa.cz, www.pelakova.cz.

Hledám 7–8 mužů pro účast v kyrgyzské **soutěži družstev v hodu kostí – Ordo**. Zaškolení zajištěno, 14denní pobyt a cesta hrazeny pořadatelem. Termín soutěže a tréninku – poslední týden v srpnu a první týden v září 2018. Místo konání Cholpon-Ata, Kyrgyzstán. Hra Ordo spočívá ve vyřazení 70 kostí z beraního kolene pomocí kostí z kolene kraviho. Beraní kosti jsou na začátku umístěny ve středu kruhu o průměru 12 metrů. Vítězný tým obdrží vysokou finanční výhru. Podrobnosti o hře na www.worldnomadgames.com, další informace na e-mailu hana.kotinova@mensa.cz

Poskytuji **služby v oblasti návrhu a vývoje webových aplikací**: Technický dozor a podpora vývoje, revize webu, performance testování, analýza a návrh řešení webu, výběr dodavatele, konzultace a odborná školení. Josef Kunhart, konzultant a analytik webových aplikací, 728151763, www.kunhart.eu

Najde se **spolumensan/spolumensanka na procházky a turistiku** přírodními lokalitami kolem Prahy a dál? Protáhnout si tělo od počítače, trochu popovídat a něco pěkného vidět... Jsem žena, 54, z Prahy, nepříliš sportovní či společenský typ. Kontakt: eprekklady@seznam.cz

Věděli jste, že **řádková inzerce pro členy Mensy ČR je zdarma**, a výhodný reklamní čtvereček jen za 300 Kč?

Informace o dalších možnostech inzercí a kompletní ceník najdete na webu casopis.mensa.cz

Řešení

Postřehovka

Mezi horní a dolní mřížkou jsou 3 rozdíly.

vodorovná 5 x svislá 7, vodorovná 23 x svislá 9, vodorovná 10 x svislá 16

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0
2	1	1	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0
3	0	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	1	0	1	1	1	0	0
4	1	1	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	1	0
5	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	0	1
6	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0
7	0	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	1	0	0	1	0	0
8	0	1	0	1	1	0	1	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0
9	1	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1
10	0	0	1	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	1	0	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	1	0
11	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	0	0	1	1	0	1	1
12	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1
13	1	0	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1
14	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0
15	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0
16	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0
17	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1
18	1	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0
19	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1
20	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	0	0	0	1

Sudoku

význam trojčíslí: řádek/sloupec/číslo k doplnění

Č. 1 - 153, 251, 761, 891, 283, 466, 346, 696, 665, 648, 955, 856, 786, 442, 557, 916, 414, 299, 192, 139, 369, 168, 144, 964, 115, 735, 632, 177, 497, 887, 617, 473, 431, 671, 311, 333, 327, 713, 937, 747.

Č. 2 - 541, 554, 723, 389, 716, 814, 294, 393, 178, 358, 768, 151, 371, 931, 962, 113, 253, 533, 943, 849, 332, 822, 792, 895, 856, 479, 999, 739, 219, 169, 915, 755, 957, 777, 317, 567, 697, 147, 287, 491.

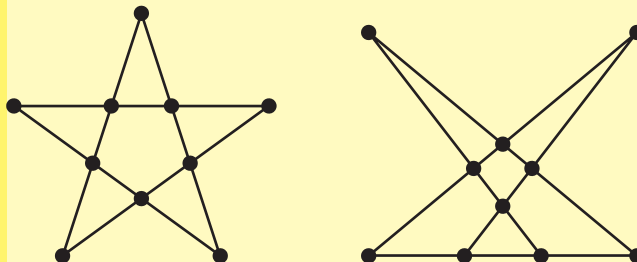
Rovnice

$$\begin{array}{|c|} \hline 38 \\ \hline \end{array} + \begin{array}{|c|} \hline 2 \\ \hline 3 \\ \hline 4 \\ \hline 5 \\ \hline \end{array} \times \begin{array}{|c|} \hline 28 \\ \hline 20 \\ \hline 18 \\ \hline 10 \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|} \hline 94 \\ \hline 98 \\ \hline 110 \\ \hline 88 \\ \hline \end{array}$$

Hrátky s letopočtem

- A) 4. (503+504+505+506 = 2018) žádná další v oboru přirozených čísel není
- B) 63. (Sečteme-li čísla 1-62 a přidáme 65, dostaneme 2018)
- C) 46. (7 + 10 + 18 + 11 = 46)

Zahradník

Adresář

ADMINISTRATIVA

E-mail: kancelar@mensa.cz

Korespondenční adresa: Španielova 1111, 163 00 Praha 6

Administrace členské základny:

Zuzana Poláková, 721216108, sekretarka@mensa.cz

Administrativa testování:

Dana Havlová, 607 886 874, dana.havlova@mensa.cz

Bankovní spojení: č. ú. 5500450000/4000 (Expobank CZ)

Účetní: ucetni@mensa.cz

Webmaster: Čestmír Kalus webmaster@mensa.cz

Kancelář Frýdek-Místek:

Na Poříčí 595, budova B, 738 01 Frýdek-Místek, 595 171 519,
Jarmila Rožnovská, Alan Schubert

Kancelář Praha:

ČVUT – CIIRC, Jugoslávských partyzánů 1580/3, 160 00 Praha 6,
Zuzana Poláková, Petr Štěpán

RADA MENSY ČR

E-mail: rada@mensa.cz

předseda:

Martin Sedláček, martin.sedlacek@mensa.cz, 602 392 662

1. místopředseda, členská základna:

Petr Mazal, petr.mazal@mensa.cz, 737 329 360

místopředseda, aktivity, zahraničí:

Tomáš Blumenstein, tblumen@mensa.cz, 603 726 030

místopředseda, Mensa gymnázium:

Petr Čavojský, petr.cavojsky@mensa.cz, 724 046 888

místopředsedkyně, testování, nadané děti, administrativa testování:

Dana Havlová, dana.havlova@mensa.cz, 607 886 874

místopředsedkyně, PR a grafika:

Hana Kalusová, hana.kalusova@mensa.cz, 777 004 678

místopředseda, internet:

Tomáš Kubeš, tomas.kubes@mensa.cz, 608 299 286

časopis:

Zuzana Kořínková, zuzana.korinkova@mensa.cz, 776 288 979

místní skupiny, SIGy - zájmové skupiny:

Pavel Terber, pavel.terber@mensa.cz, 604 750 324

tajemník pro ekonomiku:

Jiří Rak, jiri.rak@mensa.cz

tajemník pro sociální síť:

Michal Blümel, michal.blumel@mensa.cz

tajemník aktivit pro mladé:

Vladan Havel, vladan.havel@email.cz

DALŠÍ AKTIVNÍ ČLENOVÉ

Psycholog: PhDr. Dagmar Jilková, Praha, psycholog@mensa.cz

Internetová rada: Tomáš Kubeš (předseda), Martin Sedláček, Petr Mazal,
irada@mensa.cz

SIGHT koordinátor: Zuzana Poláková, sight@mensa.cz

Testující IQ: testovani.mensa.cz (kompletní seznam testujících najdete
na www.mensa.cz/testovani-iq/seznam-testujících)

REDAKCE ČASOPISU

E-mail: redakce@mensa.cz

MENSA GYMNAZIUM, O.P. S.

Korespondenční adresa:

Španielova 1111, 163 00 Praha 6 – Řepy, 257 328 786

www.mensagymnazium.cz, info@mensagymnazium.cz

Ředitelka: Mgr. Magda Kindlová, reditel@mensagymnazium.cz

KONTROLNÍ KOMISE

E-mail: kk@mensa.cz

Hana Vantuchová (předsedkyně), Naděžda Burešová, Jiří Šmach

MÍSTNÍ SKUPINY

MS Brno: brno@mensa.cz, brno.mensa.cz

MS České Budějovice: budejovice@mensa.cz, budejovice.mensa.cz

MS Hradec Králové: hradec@mensa.cz, hradec.mensa.cz

MS Karlovy Vary: vary@mensa.cz, vary.mensa.cz

MS Liberec (v přípravě): hana.kotinova@mensa.cz

MS Olomouc: olomouc@mensa.cz, olomouc.mensa.cz

MS Ostrava: ostrava@mensa.cz, ostrava.mensa.cz

MS Pardubice: pardubice@mensa.cz, pardubice.mensa.cz

MS Plzeň: plzen@mensa.cz, plzen.mensa.cz

MS Praha: praha@mensa.cz, praha.mensa.cz

MS Prostějov: prostejov@mensa.cz, prostejov.mensa.cz

MS Ústí nad Labem: usti@mensa.cz, usti.mensa.cz

MS Zlín: zlin@mensa.cz, zlin.mensa.cz

ZÁJMOVÉ SKUPINY – SIGY

Bližší informace o jednotlivých zájmových skupinách najdete v adresáři na:
www.mensa.cz/volny-cas/zajmove-skupiny

SIG 111: Michaela Jánošková, michaela.janoskova@mensa.cz, sig-111@mensa.cz

SIG Aktivní děti: Milada Pytelová, 602 171 498, milada.pytelova@mensa.cz

SIG Business Club: Petr Štěpán, 724 744 775, petr.stepan@mensa.cz

SIG Cyklistika: Zdenka Páníková, 737 154 078, zdenka@mensa.cz,
sig-cyklistika@mensa.cz

SIG Dračí doupe: Martin Hladík, martin.hladik@mensa.cz, sig-doupe@mensa.cz

SIG Ekologie: Vladimír Kutálek, 777 993 490, vlk@mensa.cz, sig-ekologie@mensa.cz

SIG Fotografování: Martin Dvořák, martin.dvorak@jivova.com

SIG Geocaching: Pavel Terber, 604 750 324, pavel.terber@mensa.cz

SIG Chci pomoci Mense: Petr Mazal, 737 329 360, petr.mazal@mensa.cz

SIG Jazyky: Vítek Švachouček, 724 8GULF1, svachov@seznam.cz

SIG Junior: Vladan Havel, vladan.havel@email.cz

SIG Kluby nadaných dětí jižní Morava: Dana Havlová, 607 886 874,
dana.havlova@mensa.cz

SIG Kluby nadaných dětí severní Morava: Tomáš Blumenstein, 603 726 030,
tblumen@mensa.cz

SIG Lego: Hana Kotinová, 732 142 964, hana.kotinova@mensa.cz

SIG Literární tvorba: Eliška A. Kubičková, 604 329 451, elize@volny.cz,
sig-literarni-tvorba@mensa.cz

SIG Logické hry: Hana Kotinová, hana.kotinova@mensa.cz

SIG Logická olympiáda: Zuzana Poláková, 721 216 108, zuzana.polakova@mensa.cz

SIG Lyžování: Aleš Vencko, lyze@mensa.cz, sig-lyzovani@mensa.cz

SIG Manager: Stanislav Wolf, 604 623 092, Ing. wolf@seznam.cz

SIG MEG – Mensa English Group: Jitka Nováková, 774 349 731,
jitka.novakova@mensa.cz

SIG Natura: Pavel Terber, 604 750 324, pavel.terber@mensa.cz

SIG Nihongo: Václav Brázda, vaclav.brazda@mensa.cz

SIG Outdoors: Zdenka Páníková, 737 154 078, zdenka@mensa.cz,
sig-outdoors@mensa.cz

SIG Peníze: Vladimír Kutálek, 777 993 490, vlk@mensa.cz, sig-penize@mensa.cz

SIG Psychologie a komunikace: Karel Kostka, 603 259 095, cubeca@seznam.cz

SIG Queer: Hana Druckmüllerová, hana.druckmullerova@mensa.cz

SIG Reality Praha: Tomáš Kubeš, 608 299 286, tomas.kubes@mensa.cz

SIG Rozvoj: Tomáš Blumenstein, 603 726 030, tblumen@mensa.cz

SIG Sebero-zvíjení: Vladimír Kutálek, 777 993 490, vlk@mensa.cz,
sig-sebero-zviveni@mensa.cz

SIG Seznamka: Alena Kořínková, 774 690 443, alena.korinkova@mensa.cz

SIG Spolujízda: Zdeněk Falář, zdenek@falar.cz, sig-spolujizda@mensa.cz

SIG Technologie, programování a matematika: Lukáš Čihák, lukas.cihak@mensa.cz,
sig-tech@mensa.cz

SIG Zahraničí: Tomáš Blumenstein, 603 726 030, tblumen@mensa.cz

SIG Zpěv: Jiří Keller, jiri.keller@mensa.cz, sig-zpev@mensa.cz

SIG Gurmán: Tomáš Kubeš, 608 299 286, tomas.kubes@mensa.cz

Výtvarný SIG: Eva Erbošová, eva.erbosova@mensa.cz

ČLENOVÉ MENSY ČR

Kontakty na členy Mensy ČR, kteří dali svolení ke zveřejnění údajů,
najdete na webu intranet.mensa.cz v části Členové.

Novoroční předsevzetí na rok 2018

- potkávat se s více lidmi ✓ *mensovní akce (když jarní setkání?)*
- věnovat se víc svým zájmům ✓ *SIGy!*
- být tvůrci *více* ✓ *vyfotit něco do časopisu? lomky? úloha na logickém olympiádu?*
- víc cestovat ✓ *mensovní zájezd! SIGHT?*
- rozvíjet své schopnosti ✓ *organizovat mensovní akci? (kurzy, workshopy, workshopy?)*
- podělit se o to, co vím ✓ *článek do časopisu! (přednáška?)*
- zkusit pomoci něčemu prospěšnému? ✓ *pedr.mazal@mensa.cz - probrat, co je potřeba a co by mě bavilo...*
- naučit se líp kreslit!

